

495.9107

ณ ๒๕๔๗

๖ ๖

การทดลองสอนแบบนวัตกรรมการในวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ปริญญานิพนธ์

ของ

ฉันทนา กุลทวัญวิชัย

20 เลข. 2535

๒๕๔๗

๒๕/๖/๒๕๔๗

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177327

การทดลองสอนแบบนฏการในวิชาภาษาไทยชุดที่๑กับสัมพันธ์
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑

บทคัดย่อ
ของ
ฉันทนา กุลธวัชวิชัย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาไทย ความรับผิดชอบทางการเรียน และความสนใจทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้การสอนแบบนฏการ กับการสอนตามแนวคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเสาชิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 จำนวน 90 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 45 คน กลุ่มควบคุม 45 คน กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบนฏการ ส่วนกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนตามแนวคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 12 คาบ คาบละ 50 นาที โดยใช้เนื้อหาเดียวกันทั้ง 2 กลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ ANCOVA และ t - test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนฏการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนฏการกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู มีความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนฏการมีความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทย แตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

AN EXPERIMENT ON USING DRAMATIZATION IN TEACHING
THAI INTEGRATED EXPERIENCES SERIES TEXT BOOK
AT MATHAYOM SUKSA I LEVEL

AN ABSTRACT

BY

CHANTANA GULTAWATVICHAI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1987

The objective of this study was to compare the outcomes of Mathayom Suksa 1 students, in the areas of their achievement, responsibility and interest, when taught by the Dramatization method and by the methods suggested in the teacher's manual.

The population was 90 Mathayom Suksa 1 students studying during the second semester of the academic year 1986 at the Demonstration School, Srinakharinwirot University, Patumwan in Bangkok. The 90 students were divided into two equal groups: the experimental group and the controlled group. The students in both groups were taught for 12 fifty-minute periods by the same textbook, but by different methods. Those in the experimental group were taught by the Dramatization method while those in the controlled group were taught by the methods suggested in the teacher's manual.

The ANCOVA and the t - test were used in the analysis of the data.

The results of the study were :

1. The significant difference in the achievement of the students taught by the Dramatization method and of those taught by the methods suggested in the teacher's manual was at the .01 level.

2. The non-significant difference in the students' responsibility between both groups was at the .05 level.

3. The significant difference in the students' interest between both groups was at the .05 level.

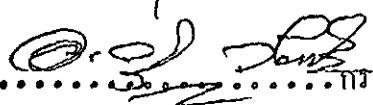
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

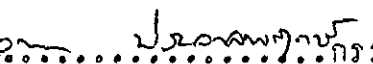
คณะกรรมการสอบ

..... ศิริมา ใจ ผู้ว่าราชการเมือง ประธาน

..... ศิริมา ใจ ผู้ว่าราชการเมือง ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิน รุ่งเรืองธรรม อาจารย์อาวุธ วัฒนสิน และรองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์ คอยให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจแก้ไขให้ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วลัยรัตน์ อติแพทย์ ที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตรวจแผนการสอนและแบบทดสอบด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณ อาจารย์สาลิณี ภูติกนิษฐ์ และอาจารย์รักดี วิเศษบุญพงษ์ ที่คอยช่วยเหลือติดต่อประสานงานให้เป็นอย่างดี

ท้ายสุดนี้ขอขอบคุณบรรดาอาจารย์และเพื่อน ๆ และทุก ๆ ท่านที่มีส่วนช่วยผลักดัน คอยให้กำลังใจจนผู้วิจัยทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จ

ฉันทนา กุลทวีชัย

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	จุดมุ่งหมายการศึกษาค้นคว้า	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับนาฏการ	9
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบ	21
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความสนใจ	26
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	29
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	30
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
	รูปแบบการวิจัย	31
	เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ	32
	วิธีดำเนินการทดลอง	35
	การวิเคราะห์ข้อมูล	36
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36

4	ผลการศึกษาค้นคว้า	40
	สัญลักษณ์และตัวย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
	การวิเคราะห์ข้อมูล	40
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	44
	จุดมุ่งหมายของการศึกษา	44
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	44
	การวิเคราะห์ข้อมูล	45
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
	อภิปรายผล	46
	ข้อเสนอแนะ	49
	บรรณานุกรม	51
	ภาคผนวก	59

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	31
2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอน แบบนันทนาการ และได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู	41
3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรับผิดชอบทางการเรียน วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอน แบบนันทนาการ และได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู	42
4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจทางการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับ การสอนแบบนันทนาการ และได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู	43

ภูมิหลัง

จากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเป็นครูมากกว่าสิบปีพบว่า การเรียนภาษาไทยนั้น เป็นประหนึ่ง "ยาหม้อใหญ่" ของนักเรียนทั้งในระดับประถมและมัธยม กว่าร้อยละ 80 ของนักเรียนเหล่านั้นรู้สึกว่ ภาษาไทยเป็นวิชาที่น่าเบื่อ มีเนื้อหาซ้ำซากกว่าเจ หาประโยชน์ ใด ๆ มิได้ ดังนั้นจึงได้ลองศึกษาค้นคว้าดูพบว่า การเรียนการสอนภาษาไทยที่ไม่สัมฤทธิ์ผล นั้น เป็นเพราะคุณภาพแห่งองค์ประกอบของการเรียนการสอนไม่สัมพันธ์สอดคล้องซึ่งกันและกัน อันได้แก่ หลักสูตร ครู นักเรียน การสอน และอุปกรณ์

สำหรับเรื่องหลักสูตรนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามแก้ไขให้ทันกาลทันสมัย อยู่ตลอดเวลา ดังปรากฏหลักฐานการพัฒนหลักสูตรครั้งล่าสุด เมื่อพุทธศักราช 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 11) ซึ่งกำหนดจุดมุ่งหมายของวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยม ศึกษาตอนต้นไว้ดังนี้

1. ให้เล็งเห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทยในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสาร และเป็นปัจจัยหนุนบำรุงความสามัคคีของประชาชาติ
2. ให้เข้าใจว่าการใช้ภาษาที่ดีเป็นการช่วยให้เกิดความร่วมมือของคนในชาติ นำมาซึ่งความสมัครสมานกัน และทำให้สามารถประกอบกิจการต่าง ๆ ได้โดยมีประสิทธิภาพ
3. ให้สามารถใช้ภาษาได้โดยรู้ที่เหมาะสมที่ควร ตามวัยและศักยภาพของนักเรียน เพื่อประโยชน์ทั้งในการศึกษาวิชาต่าง ๆ และในการดำเนินชีวิต
4. ให้มีความใคร่รู้ใคร่เรียน พอใจที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากการอ่าน และการฟัง
5. ให้สามารถคิดค้นปัญหาที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้ฟัง ได้อ่าน โดยใช้ วิจารณ์หา คือพยายามขบคิดปัญหาเหล่านั้น เมื่อเกิดปัญหา มีความกึกแจ่มแจ้งขึ้นเป็นลำดับ และนำผลจากการคิดค้นที่ถูกต้องไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

6. ให้สามารถพิจารณาหนังสือ งานเขียน งานประพันธ์ที่ได้อ่าน ให้ได้เห็น
ทั้งส่วนดีและส่วนบกพร่อง

7. ให้เห็นคุณค่าของวรรณคดี และเห็นความสำคัญของงานประพันธ์กับการใช้
ภาษา โดยมีรสนิยมว่าเป็นสิ่งสำคัญในวัฒนธรรมของชาติ

ในส่วนที่เกี่ยวกับหนังสือเรียน กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ก็ได้ปรับปรุง
เปลี่ยนแปลงให้เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้วิชาภาษาไทยตามหลักสูตร คือ
ได้จัดทำหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ สำหรับใช้สอนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด
การอ่าน และการเขียน ในด้านหลักภาษาได้กำหนดแนวการเรียนรู้ไว้ให้รู้จักสังเกตลักษณะ
ต่าง ๆ ของภาษาไทย และเข้าใจหลักบางประการให้เกิดความสนใจและนำหลักไปใช้ให้
เกิดผลในการสื่อสาร ให้เข้าใจกฎเกณฑ์และศัพท์บัญญัติเท่าที่จำเป็นต้องทราบ สำหรับใน
ด้านวรรณคดี ก็ได้วางจุดมุ่งหมายในการเลือกเนื้อหา เพื่อให้เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของ
เพื่อนร่วมชาติ และเพื่อเข้าใจถึงศิลปะการใช้ภาษา ซึ่งบทเรียนที่เลือกมาใช้เรียนใช้สอนนั้น
ยังหวังจะให้นักเรียนได้ใช้เป็นอุปกรณ์สร้างความเข้าใจและมีทักษะทางภาษามากขึ้น

เท่าที่ผ่านมามีผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาไทยได้พยายามคิดค้น
หาวิธีการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นดังได้กล่าวมาแล้ว อย่างไรก็ตาม
แม้หลักสูตรจะดี หนังสือจะเยี่ยมปานใด ถ้าครูขาดความสามารถในการสอน หย่อนในศิลปะ
การถ่ายทอดแล้ว ก็ย่อมจะหากระบวนการเรียนรู้ให้ตลอดรอดฝั่งไปไม่ได้ ซึ่งในเรื่องนี้
ชูศักดิ์ บุศรา (ชูศักดิ์ บุศรา 2518 : 2 - 23) ก็ได้กล่าวว่า การสอนทุกวันนี้เป็น
การสอนหนังสือมากกว่าสอนภาษา กล่าวคือมุ่งให้อ่านหนังสือออก เขียนหนังสือได้ แทนที่
จะตั้งใจสอนให้รู้จักเป็นนักฟังภาษา พูดภาษา อ่านภาษา และเขียนภาษาไทย ซึ่งครูจะมุ่ง
ฝึกฝนน้อยไป การสอนแบบเก่ามักเปิดแบบเรียนให้เด็กเขียนเมื่อจะสอนให้เกิดความคิด
เปิดแบบเรียนให้เด็กคัด หรือให้เด็กอ่านแจ้ว ๆ ไปแบบนกแก้วนกขุนทอง เมื่อต้องการให้
เด็กเกิดความจำ ผลที่ได้รับก็เพียงแค่เด็กรู้เรื่องหยาบ ๆ ย่อ ๆ เท่านั้น เข้าไม่ถึงแก่น
ของเรื่อง

จากการสำรวจวิธีสอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญของโรงเรียน
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จิตตะมัย (อมร จิตตะมัย 2514 : 52) ก็พบว่า นักเรียน
ไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทย เพราะเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการและวัยของนักเรียน ครูขาด
สิ่งจูงใจในการสอน

ในปี 2515 จุฬาลักษณ์ โกศลนันท์ (จุฬาลักษณ์ โกศลนันท์ 2515 : 48)
ได้สำรวจการสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 โรงเรียนพาณิชย์การราชดำเนิน
แล้วสรุปว่า นักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาหลักภาษาไทยแบบบรรยาย กิจกรรมการเรียนที่นักเรียน
ต้องการให้ครูจัดมากที่สุด คือ การศึกษานอกสถานที่ การแสดงละคร ฯลฯ

และในปี 2517 ผกาศรี หงส์นาค (ผกาศรี หงส์นาค 2517 : 60) ได้
ทำการวิจัยเรื่อง การเรียนการสอนหลักภาษาไทยในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
พบว่า นักศึกษาระดับ ป.กศ. ก็ต้องการให้ครูสอนใช้อุปกรณ์และจัดกิจกรรมการสอนให้มาก

จะเห็นได้ว่า การเรียนการสอนภาษาไทยที่ไม่สัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายนั้น มี
สาเหตุมาจากวิธีการสอนของครูนั่นเอง ดังนั้นครูสอนภาษาไทยจึงต้องพยายามศึกษาค้นคว้า
และพัฒนาวิธีการสอนให้ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เพื่อจะทำให้การเรียนการสอนภาษาไทย
เป็นไปด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน รู้จักพลิกแพลงวิธีสอนไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย ให้เรียน
อย่างมีชีวิตชีวา ไกลจากโต๊ะและเก้าอี้หาด้วยตนเอง (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ 2514 : 3)

ในเรื่องการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น ประกาศรี สีหอำไพ (ประกาศรี สีหอำไพ
2524 : 152) และสุนีย์ สินธุเคชะ (สุนีย์ สินธุเคชะ 2518 : 1) ได้เสนอให้ใช้
วรรณคดีเป็นแกนในการฝึกทักษะทางภาษาทั้งสี่รวมทั้งหลักภาษาให้สัมพันธ์กันจะเป็นการช่วย
ปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย เพราะนักเรียนจะชอบเรียนวรรณคดีไทยมากกว่าหลักภาษา
และการใช้ภาษา ในทำนองเดียวกัน งานวิจัยของ สว่างจิตต์ บารมีอวยชัย (สว่างจิตต์
บารมีอวยชัย 2517 : 144) และสมชาติ ศิริวงศ์ (สมชาติ ศิริวงศ์ 2519 : 134)
ก็สนับสนุนเรื่องนี้ว่า นักเรียนชอบเรียนวรรณคดีไทยมากที่สุด และได้สรุปข้อเสนอแนะไว้
ว่างานวิจัยว่า การสอนที่จะทำให้เด็กเรียนสนใจวิธีหนึ่งคือ การสอนโดยใช้การแสดงหรือ
การเล่นนั่นก็คือ วิธีสอนแบบนาฏการนั่นเอง

การสอนแบบนาฏการ (Dramatization) จะช่วยให้บทเรียนชัดเจนขึ้น เพราะนักเรียนได้เข้าใจสภาพความเป็นจริงของเหตุการณ์ต่าง ๆ มากที่สุด และยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งในฐานะผู้แสดงและผู้ชม โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาทักษะ จะต้องใช้เวลาและความตั้งใจในการฝึกฝนอย่างมาก โดยธรรมชาติของการเรียนรู้นั้น คนเราจะเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้ เมื่อเผชิญสิ่งนั้น ๆ ด้วยตนเอง แต่ตามความเป็นจริงแล้ว ไม่สามารถจัดประสบการณ์ตรงได้เสมอไป จึงต้องจัดประสบการณ์อื่นทดแทน ๙ ไปตามกรวยประสบการณ์ของ เดล (Core of Experience)

นอกจากนี้ธรรมชาติของเด็กมัธยม ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างวัยรุ่นนั้น ย่อมไม่ชอบจะอยู่นิ่งเฉย อยากรจะแสดงออก การสอนแบบนาฏการจึงสามารถสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กวัยนี้ด้วย และสิ่งที่สำคัญคือ การสอนแบบนาฏการเป็นการสอนด้วยการกระทำ นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีความหมาย การเล่นหรือการแสดงทำให้นักเรียนได้เรียนโดยไม่รู้ตัว ช่วยให้นักเรียนได้ผ่อนคลายความตึงเครียดไปในตัว ผลสำเร็จของงานเป็นของส่วนรวม ขึ้นอยู่กับทุก ๆ คน ในการแสดงแต่ละครั้งจะต้องมีการแบ่งหน้าที่กันทำ ก่อให้เกิดความร่วมมือและยังสามารถใช้ฝึกความรับผิดชอบได้อีกด้วย

ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ข้างต้น จะเห็นได้ว่า การสอนแบบนาฏการนั้นเป็นการสอนที่สอดคล้องกับหลักการและแนวคิดดังกล่าว นั่นคือ เป็นการสอนที่ใช้ศิลปะการละครเข้ามาเป็นสื่อกลางในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งนักเรียนจะได้ทั้งการลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง อันจะเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยความรับผิดชอบ และก่อให้เกิดความสนใจ สนุกสนานในการเรียนอีกด้วย ผู้วิจัยจึงสนใจจะนำวิธีสอนแบบนาฏการเข้ามาใช้สอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อเปรียบเทียบกับวิธีสอนตามแนวคู่มือครูของกรมวิชาการ ว่าวิธีใดจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ และความสนใจ สูงกว่ากัน เพื่อจะได้นำเอาผลการศึกษาไปปรับปรุงการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

จุดมุ่งหมายการศึกษาครั้งนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนวัตกรรมการเรียนและการสอนตามแนวคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนวัตกรรมการเรียนและการสอนตามแนวคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนวัตกรรมการเรียนและการสอนตามแนวคู่มือครู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาภาษาไทยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมทั้งส่งเสริมความรับผิดชอบและความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 250 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน 90 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 45 คน กลุ่มควบคุม 45 คน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ใช้เวลาในการทดลองสอนกลุ่มละ 12 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที ซึ่งจะสอนในคาบเรียนปกติ

4. เนื้อหาในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเนื้อหาวิชาภาษาไทย จากหนังสือแบบเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โดยมีจุดประสงค์ ดังนี้

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักสรุปเนื้อหาหรือจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้วิจารณ์งานในการอ่าน มีความเข้าใจและสามารถวิจารณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
3. เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความจากข้อเท็จจริงหรือจินตนาการ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของวรรณกรรมที่เรียนได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายถึงที่มาของวรรณกรรมที่เรียนได้
3. นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย ที่นิยมใช้กันทั่วไป
4. นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านได้
5. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่เรียนได้
6. นักเรียนสามารถอธิบายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
7. นักเรียนสามารถแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นได้
8. นักเรียนสามารถเขียนเรียงความโดยใช้ สำนวน สุภาษิต หรือคำพังเพยประกอบได้

5. ตัวแปร

5.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การสอน 2 แบบ คือ

5.1.1 การสอนแบบนาฏการ

5.1.2 การสอนตามแนวคู่มือครู

5.2 ศัพท์ตาม ใต้

5.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

5.2.2 ความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทย

5.2.3 ความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทย

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนแบบนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่นำเอาศิลปะ การละครมาใช้สอนภาษาไทย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน รวมทั้งหลักภาษาไทยและวรรณคดี ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พุทธศักราช 2521

ในการสอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปรึกษาหารือ แสดงความคิดเห็น วางแผนงาน รวมทั้งการวิเคราะห์ สรุป และประเมินผลงานร่วมกัน ซึ่งในการทดลอง ครั้งนี้ เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา สถานที่ และสภาพแวดล้อมในห้องเรียน จึงจะ ใช้นาฏการ 3 แบบ ควบคู่กัน คือ

1. การอ่านบทสนทนา (Dialogues)

2. การแสดงสด (Improvisation)

3. การทายปริศนาทาง (Charades)

การอ่านบทสนทนา หมายถึง การแสดงบทบาทด้านเสียง ซึ่งประกอบด้วย วิธีเจรจา การเว้นจังหวะ ลีลาการพูด รวมทั้งการเน้นเสียง และน้ำเสียง โดยครูเป็นผู้ กำหนดสถานการณ์ให้ แล้วให้นักเรียนคิดบทสนทนาเอง

การแสดงสด หมายถึง การให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่ กำหนดให้ โดยให้อิสระในการแสดงออก ทั้งด้านการใช้คำพูด และการแสดงสีหน้าท่าทาง

การทายปริศนาทาง หมายถึง การแสดงบทบาทหรือกิริยาอาการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ดูตีความหมายจากท่าทางที่แสดงนั้นออกมาเป็น คำหรือข้อความ เช่น สำนวน คำพังเพย สุภาษิต หรือตัวละครในวรรณคดี เป็นต้น

2. การสอนตามแนวคู่มือครู หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามที่เสนอแนะไว้ในคู่มือการสอนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง ความสามารถในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน หลักภาษา และวรรณคดี ตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พุทธศักราช 2521 ซึ่งวัดได้จากคะแนนของผู้เรียนที่ทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง บุคลิกของบุคคลที่แสดงถึงการทำงานอย่างขยันขันแข็ง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ตลอดจนอุปสรรคอย่างไม่ทอดทิ้ง เป็นที่ไว้วางใจได้ ยอมรับผลจากการกระทำของตน มีความปรารถนาที่จะทำให้ดีกว่าเดิมควบคุมตนเองได้ ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ ซึ่งวัดได้ด้วยแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างและปรับปรุงมาจากของ รัชณี ทฤษฎารมย์ (รัชณี ทฤษฎารมย์ 2520 : 179 - 181)

5. ความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง การแสดงออกของความอยากรู้อยากเห็น อยากแสวงหา อยากเข้าร่วมกิจกรรม เช่น ชักถามปัญหาในเรื่องที่ครูสอนเมื่อมีข้อสงสัย สนทนาถกเถียง อภิปรายปัญหาในเรื่องที่เรียน ติดตามอ่านวารสารหรือตำราที่เกี่ยวข้องกับวิชา อยากค้นคว้าหาความรู้ในวิชาเพิ่มเติมจากที่ครูสอนไว้ รวมทั้งสภาพจิตใจของบุคคลที่จดจ่อต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด และเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินหรือซาบซึ้งในการกระทำสิ่งนั้น ๆ ซึ่งวัดได้ด้วยแบบสอบถามวัดความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยสร้างและปรับปรุงมาจากของ ปราณี ปัญจาละ (ปราณี ปัญจาละ 2528 : 287 - 289)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับนาฏการ
2. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบ
3. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความสนใจ

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับนาฏการ

เอกสารเกี่ยวกับนาฏการ

1. ความหมายของนาฏการ (Dramatization)

มีผู้ให้ความหมายของนาฏการ หรือศิลปะการละครไว้อย่างคล้าย ๆ กัน ดังนี้

ประทีน พวงสาส์ (ประทีน พวงสาส์ 2506 : 1) ได้แสดงความคิดเห็นว่า นาฏศิลป์ เป็นศิลปะส่วนใหญ่อันดับหนึ่งของชาติ คำว่า นาฏศิลป์ มีความหมายไปในทำนอง การร้องราทาเพลง การให้ความบันเทิงในอันร่วมด้วยความโน้มน้าของอารมณ์ และความรู้สึก ส่วนสำคัญส่วนใหญ่นาฏศิลป์อยู่ที่การละคร เป็นเอก หากแต่ศิลปะประเภทนี้ จำต้องอาศัยดนตรีและขับร้องเข้ารวมด้วย เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในศิลปะยิ่งขึ้น ตามสภาพหรืออารมณ์ต่าง ๆ กันสุดแต่จะมุ่งหมาย ฉะนั้นคำว่านาฏศิลป์ นอกจากจะหมายถึง การฟ้อนรำแล้ว ยังต้องถือเอาความหมาย การร้อง การบรรเลง เข้ารวมด้วย

เคนควง พุมศิริ (เคนควง พุมศิริ 2521 : 4) กล่าวว่า ศิลปะการละคร คือศิลปะของนักแสดงทั้งหลาย อันประกอบไปด้วยศิลปะอื่น ๆ นอกจากการแสดงอีกมาก ศิลปะอย่างนี้เป็นการเตรียมการนำศิลปะทั้งปวงเข้าด้วยกัน ผลของการแสดงจะทำให้ผู้ชม เกิดความหวั่นไหว สะเทือนอารมณ์ และตื่นเต้นไปด้วย ศิลปะต่าง ๆ ในการละคร ได้แก่ การแสดงเสียงและร่างกาย การขับร้อง เต้น - รำ เป็นต้น

สมพงษ์ ศิริเจริญ (สมพงษ์ ศิริเจริญ 2506 : 27) กล่าวว่า นาฏการ (Dramatization) หมายถึง การแสดงต่าง ๆ ที่จัดขึ้นสำหรับสื่อความหมายระหว่างผู้แสดงกับผู้ดู เป็นประสบการณ์ที่ใช้แทนประสบการณ์จริงได้ แต่ไม่จำเป็นต้องเหมือนของดั้งเดิม อาจเป็นสิ่งที่สร้างขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ และสถานการณ์ในการสอน

สรุปความหมายของนาฏการ (Dramatization) ได้ว่า เป็นศิลปะการแสดงออกอย่างหนึ่งที่มีรูปแบบการแสดงหลายอย่าง โดยนาฏประสบการณ์เดิมมาใช้ เพื่อสื่อความหมาย ทั้งนี้อาจเป็นเรื่องที่สร้างขึ้นให้เหมาะสมกับสภาพการณ์หรือจุดประสงค์

2. ชนิดของนาฏการ

มีนักการศึกษาได้แบ่งประเภทของนาฏการและการแสดงไว้มากมาย แต่คล้าย ๆ กัน และทุกประเภทสามารถนำมาใช้ได้ในการเรียนการสอน แล้วแต่ความเหมาะสมของบทเรียนที่ครูผู้สอนจะนำไปสอดแทรกในการเรียนการสอนอย่างไร ประเภทของนาฏการในปัจจุบัน พอจะรวบรวมได้ดังนี้ (สาลิณี หมายเจริญ 2527 : 11 - 28)

1. การแสดงละคร (Play)

การแสดงละครเป็นการแสดงให้เห็นชีวิต อุปนิสัยหรือประเพณีของสังคม ซึ่งจัดสภาพการแสดงให้เหมือนสถานการณ์ที่เป็นจริงมากที่สุด โดยการฝึกซ้อมและเตรียมตัวมาเป็นอย่างดี

ละครประกอบบทเรียน เป็นวิธีการสอนที่นิยมใช้มาก เพราะทั้งผู้เรียนและผู้ดูจะได้รับความรู้ ตลอดจนความสนุกสนานเพลิดเพลินไปด้วย ใช้ได้เกือบทุกวิชา แต่ส่วนมากจะนิยมใช้ในภาษาไทย

2. การแสดงละครใบ้ (Pantomime)

การแสดงละครใบ้ เป็นการแสดงท่าทางและเคลื่อนไหวไปตามบทบาทของตัวละครโดยผู้แสดงไม่ต้องพูด ผู้ดูสามารถรู้เรื่องราวได้จากท่าทางของผู้แสดงเท่านั้น ผู้แสดงจะต้องหาท่าทางง่าย ๆ ที่ทำให้ผู้ดูเข้าใจง่าย

การแสดงละครใบ้ เป็นการแสดงที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินความคิดทางด้านการสร้างสรรค์ที่จะประดิษฐ์ท่าทางต่าง ๆ โดยสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัว นำมาปรับปรุงเป็นท่าทางประกอบการแสดง เพื่อใช้ในการสื่อความหมายให้ผู้ดูได้ทราบและเข้าใจเรื่องราว ตลอดจนเป็นการพัฒนาทักษะทางด้านการแสดงให้ดีขึ้น

3. การแสดงกลางแปลง

การแสดงกลางแปลง เป็นการแสดงเกี่ยวกับเรื่องราวที่เป็นวัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน จะต้องมีการฝึกซ้อมและเตรียมตัวล่วงหน้า สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนหรือเป็นกิจกรรมของโรงเรียนได้ เพื่อเด็กจะได้รับประสบการณ์ตรงกับความเป็นจริง

4. การแสดงหุ่น (Puppets)

การแสดงหุ่น เป็นการแสดงที่ใช้ตัวหุ่นซึ่งเป็นกระดาดหรือตัวหนัง เป็นผู้แสดงแทน โดยมีผู้เล่นเป็นผู้เชิดหรือชักหุ่นเป็นนาฏการที่ดัดแปลงใช้เป็นอุปกรณ์ประกอบการสอนเพื่อสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน สั้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย เพราะสามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทำหุ่นได้ง่าย ทั้งในด้านเครื่องแต่งตัวและฉาก ตลอดจนสามารถพัฒนานิสัยเด็กให้รู้จักทำงานร่วมกัน

5. การแสดงบทบาทสมมุติ (Role - playing)

การแสดงบทบาทสมมุติ เป็นเทคนิคการแสดงที่ผู้แสดงพยายามแสดงบทบาทให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นจริงตามที่ตนได้รับมอบหมายให้แสดง ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้มานานทั้งในด้านการสอน การแก้ปัญหา และการรักษากฎที่มีปัญหาทางจิต

6. การแสดงสด (Improvisation)

เป็นการแสดงที่ไม่มีการเตรียมตัวหรือซักซ้อมมาก่อน เป็นการฝึกปฏิภาณไหวพริบ และความกล้าในการแสดง นำไปใช้ในการเรียนการสอนได้ทุกวิชา

7. สถานการณ์จำลอง (Simulation)

เป็นการสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้ใกล้เคียงของจริง การนำสถานการณ์จำลองเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนควรจะต้องวางแผนเป็นอย่างดีโดยพิจารณาเนื้อหาและสถานการณ์ในเรื่องที่เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแก้ปัญหาโดยใช้วิจารณญาณของตนเอง สามารถแสดงร่วมกัน ทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ขึ้น

8. การแสดงทำเนียบประกอบเรื่องราว (Tableau vivant)

เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "หุ่นคน" หรือ "ภาพหุ่นชีวิต" จะไม่มีการเคลื่อนไหวหรือแสดงท่าทางประกอบ แต่จะท่าทางตามบทบาทและอยู่นิ่ง

9. การอ่านบทสนทนา (Dialogue)

หมายถึง การแสดงบทบาทคำสนทนา เป็นรูปแบบอีกอย่างหนึ่งของนาฏกรรมประกอบการสอน ทักษะอ่าน ฟัง พูด อาจจะคัดลอกมาจากวรรณคดี จากเรื่องจริง โดยเลือกคาพูดที่คมคายทำให้เกิดความคิดและสติปัญญา จะทำให้ใช้ภาษาเป็น ผีกลุ่บุคคลิกภาพ และการออกเสียง ตลอดจนลีลาการพูด โดยเน้นที่น้ำเสียง การอ่านบทสนทนานี้จะต้องมีการเตรียมตัวและฝึกซ้อมในการสวมบทตัวละครนั้นเอง เพื่อให้การแสดงสมบูรณ์แบบในด้าน การแสดงอารมณ์ของตัวละครโดยใช้น้ำเสียง

10. การแสดงทาลอเลียน (Mock - conventions)

ใช้ในการฝึกลักษณะบุคลิกของผู้แสดง เพื่อให้รู้จักสังเกตและจดจำสภาพชีวิตประจำวันของสังคมแวดล้อม หรือบุคคลที่พบเห็นมาแสดงเป็นท่าทางโดยใช้จินตนาการ การแสดงนั้นไม่เจาะจงผู้หนึ่งผู้ใด เช่น ตัวละคร คาราวาทยนต์ นักการเปื่อง คนกวาดขยะ เป็นต้น

11. รีวิวหรือวิพิชัศนา (Reviews)

เป็นการแสดงอย่างหนึ่งที่เหมาะแก่การเรียนการสอน เด็กจะได้ประสบการณ์ต่าง ๆ มากมาย เป็นการฝึกทักษะการแสดงทุกด้าน ทั้งการรำยา การแสดงละคร แต่การแสดงวิพิชัศนาควรจะต้องคำนึงถึงการเลือกชุดการแสดง การแต่งกาย และเวลา ตลอดจนการจัดกระบวน เป็นการแสดงที่คิดริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่

12. การทายาทาทาง (Charade)

เป็นการแสดงท่าทางให้ผู้ดูตีความหมายออกมาเป็นคำ ๆ และท่าหลาย ๆ ท่า เอาคำเหล่านั้นมาผสมกันเป็นสุภาษิต คาวพ้งเพย เป็นต้น นิยมใช้กันมากในวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาทักษะ การทายาทาทางเป็นการฝึกทางด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อสร้างท่าทางในการสื่อความหมายไปยังผู้ชม การแสดงชนิดนี้คล้ายจะครไ้บ้ผสมกับการแสดงบทบาทสมมุติ

13. การแสดงการขับร้องหรือแสดงดนตรี (Songs and music)

เป็นนาฏการที่สร้างความสนใจ สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน อีกอย่างหนึ่ง ทำให้บรรยากาศในการเรียนดีขึ้น เป็นการเสริมแรงที่ดีวิธีหนึ่ง

14. การแสดงละครสั้น (Skits)

คือละครสั้นที่เล่นจบภายใน 3 - 7 นาที โดยไม่ต้องมีโครงเรื่อง ก็ได้ อาจจะมีการจัดฉากหรือแต่งตัวละครหรือไม่ก็ได้ เป็นการแสดงสั้น ๆ ดูแล้วไ้คติ และเป็นประสบการณ์คล้ายจริงมากที่สุด ทั้งยังส่งเสริมความสามารถ ปฏิภาณ ไหวพริบ ในการแสดงอีกด้วย

3. คุณค่าการจกนาฏการหรือการละครเพื่อการศึกษา

การนาประสบการณ์นาฏการและศิลปะการละครเพื่อการศึกษามาใช้ประกอบการสอนให้คุณค่าอย่างมากมาย ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

บุญเหลือ ทองเอี่ยม (บุญเหลือ ทองเอี่ยม 2523 : 209) ได้กล่าวถึงคุณค่าของประสบการณ์ทางนาฏการ (Dramatize experience) ไว้ว่า ในปัจจุบันนี้ ได้มีการนำเอาประสบการณ์การแสดงมาใช้ประกอบการเรียนการสอนกันมากขึ้น ด้วยเหตุผลที่ว่า

1. เด็กทุกคนที่อยู่ในวัยตั้งแต่ 1 ขวบขึ้นไป จะสนใจและสนุกสนานกับการแสดง
2. คนที่มีความแตกต่างกัน ทั้งทางด้านวัฒนธรรมและความเป็นอยู่นั้น สามารถสื่อความหมายให้เข้าใจกันได้เป็นอย่างดีด้วยการใช้ประสบการณ์การแสดง
3. ประสบการณ์การแสดงจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการให้รายละเอียดอย่างมีความหมาย ให้โอกาสเด็กได้สำรวจความรู้สึกของตนเอง และช่วยเราให้เกิดความสนใจที่จะเรียน
4. ส่งเสริมให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็ให้ร่วมกันคิดแก้ปัญหา

ชวลิต ผู้ภักดี (ชวลิต ผู้ภักดี 2526 : 31) กล่าวว่า การแสดงละคร เป็นเรื่อง (Play) นาฏการชนิดนี้ให้คุณค่าต่อการนำมาประกอบการสอนก็คือ เป็นการให้ ประสบการณ์แก่ผู้เรียนหลายด้าน ทั้งประสบการณ์ตรงที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ และ ประสบการณ์รองที่ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด ทำให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวางขึ้น เนื่องจากเป็นงานที่ต้องค้นคว้าและมีการแก้ไขปัญหามากมาย อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน

อมรา ปริญญาบุญ (อมรา ปริญญาบุญ 2522 : 66 - 69) ได้ กล่าวถึงคุณค่าของศิลปะการละครต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตของผู้เรียน ไว้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความตื่นตา ใจกว้าง ใจง่าย เพราะจุดประสงค์ของการแสดงละคร มีเพื่อสนองความรู้สึกรับรู้และความบันเทิงใจ แล้วยังเป็นประสบการณ์ที่สร้างความประทับใจแก่ผู้เรียนที่เกี่ยวข้อง อันเป็นผลดีต่อการสร้างความจำอีกด้วย

2. ส่งเสริมการสร้างและการใช้จินตนาการ การเกิดสร้างสรรค์ เนื่องจากการแสดงแบบละครเป็นศิลปะแขนงหนึ่งซึ่งจำเป็นต้องอาศัยจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ในการจัดแสดง ตั้งแต่การเลือกบทละคร การถ่ายทอดออกมาเป็น การแสดงบทบาทต่าง ๆ การกำกับการแสดง การเลือกและออกแบบ ฉาก เวที แสง สี และเสียง ตลอดจนเครื่องแต่งตัว และอุปกรณ์การแสดง เป็นต้น

3. ส่งเสริมผู้เรียนในด้านการแสวงหาและค้นพบความสามารถของตนเอง สนับสนุนผู้เรียนในด้านการแสดงต่าง ๆ เพื่อการสื่อความหมาย เช่น การแสดงบทบาท การกำกับการแสดง การเขียนบทละคร การสร้างฉาก การออกแบบเครื่องแต่งตัว เป็นต้น ตลอดจนได้ฝึกฝนความสามารถนั้นจนชำนาญ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในภายภาคหน้าต่อไป

4. เพิ่มพูนความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในเนื้อหาของละคร เป็นต้นว่า ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ปรัชญา จิตวิทยา สังคมวิทยา ฯลฯ ความรู้เหล่านี้บางส่วนสามารถเรียนรู้ได้โดยตรงจากละคร มิฉะนั้นก็ต้องอาศัยการค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อนำมา ประกอบหรือเป็นพื้นฐานของการศึกษาอีกทีหนึ่ง

5. พัฒนาความคิดและจิตใจ ตามแนวพัฒนาการด้านจิตวิทยา ดังนี้คือ

5.1 ทำให้เรียนรู้ถึงการเผชิญปัญหาของมนุษย์ตามเงื่อนไขของสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหาของมนุษย์ ซึ่งมีตัวแทนได้แก่ตัวละครนั่นเอง

5.2 ทำให้เข้าใจและยอมรับแนวความคิดและจิตใจ ตลอดจนการกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคม ทั้งในฐานะที่เป็นผู้ชมและผู้แสดง เนื่องจากผู้เรียนมักจะมองเห็นลักษณะของตนเองปรากฏอยู่ในตัวละคร (Identification) โดยเฉพาะตัวละครที่แสดงเข้าถึงบทบาทอย่างแท้จริง

5.3 พัฒนาความคิดทางด้านคุณค่า และทัศนคติของผู้เรียนในชีวิตจริง ๆ จากประสบการณ์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมในการจัดแสดงละครไปในทางที่ดีขึ้น

5.4 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีทางออกตามแรงขับทางธรรมชาติ (Drive) ในขณะที่ไม่สามารถทำได้ในสภาพปกติในชีวิตจริง เช่น การผจญภัย การต่อสู้ และความตื่นเต้น เป็นต้น

5.5 พัฒนาบุคลิกภาพและแก้ไขพฤติกรรมบางประการของผู้เรียน เช่น ในกรณีที่ผู้เรียนเป็นคนไม่กล้าแสดงออก หรือไม่มีความมั่นใจในตนเอง การได้มีประสบการณ์ทางละครจะช่วยให้เรียนรู้ในการแสดงออกซึ่งเป็นเพียงการ "ลองทำ" ในฐานะที่เป็นผู้อื่น เมื่อผู้เรียนพบว่า การ "ลองทำ" นั้นไม่ทำให้เกิดอันตรายใด ๆ แล้ว จะทำให้ความไม่มั่นใจค่อย ๆ หดไปในที่สุด แล้วยังเกิดความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นตามมาด้วย

6. ศึกษาการรับรู้ควยประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เป็นต้นว่า การสังเกตกำหนดรู้ควยการมอง หรือการฟัง การทรงตัว การเคลื่อนไหวอวัยวะ และการรักษาสมดุลย์ของร่างกาย เป็นต้น

7. ให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนในด้านการทำงานร่วมกัน และความรับผิดชอบ ต่องานที่ได้รับมอบหมาย รู้จักการแบ่งหน้าที่และประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนั้น สเตวิก (Stevick. 1979 : 201) ให้ความเห็นว่า กิจกรรมการละครทำให้เด็กเรียนสามารถแสดงและเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม การที่นักเรียนสามารถแสดงบทบาทเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้นั้น

ก็เนื่องมาจากนักเรียนคิดวาดภาพหรือจินตนาการและสร้างสรรค์ตัวละครไปตามสถานการณ์จำลองและบทบาทสมมุติที่จัดให้มีขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาความคิดและความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง

อาจกล่าวได้ว่า นาฏการ เป็นการสอนที่มีกิจกรรมและวิธีการ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของการนำเอาประโยชน์จากวิชาศิลปการละครมาใช้ทั้งสิ้น นาฏการจะเป็นประสบการณ์ตรงของผู้แสดง โดยเฉพาะผู้แสดงจะสามารถเข้าถึง เหตุการณ์และจิตใจของตัวละครที่ตนสวมบทบาทอยู่นั้น แล้วนำมาแสดงให้ผู้อื่นได้ชม ส่วนผู้ชมก็จะได้รับประสบการณ์รองที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด และก่อให้เกิดประสบการณ์ด้านการร่วมแสดงความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ตลอดจนมีส่วนช่วยกันปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ด้วย ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับดังกล่าวนี้ Edgar Dale เรียกว่า "ประสบการณ์ทางนาฏการ" (Dramatized experience) ซึ่งผู้เรียนจะเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ได้โดยไม่รู้ว่า กำลังเรียนอยู่

การสอนแบบนาฏการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

เต็มสิริ บุญยสิงห์ และเจื้อ สตะเวทิน (เต็มสิริ บุญยสิงห์ และเจื้อ สตะเวทิน 2526 : 123 - 124) ได้กล่าวว่า การละครหรือนาฏศิลป์มีกล่าวไว้ในหลักสูตรและประมวลการสอนมาตั้งแต่ระดับประถมถึงมัธยม หรือแม้กระทั่งอุดมศึกษาในบางคณะวิชา เช่น มีวิชาขับร้อง เต้นรำจังหวะ ในระดับประถมในวิชาศิลปปฏิบัติก็มีนาฏศิลป์เป็นวิชาเลือก ในระดับมัธยม หนังสือเรียนวิชาวรรณคดีไทยทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองก็คัดตอนมาจากละครหรือโขนสำคัญ ๆ หลายเรื่อง เช่น รามเกียรติ์ พระอภัยมณี สังข์ทอง อิเหนา พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว วรรณคดีไทยประเภทร้อยกรอง ก็คือบทละครนั่นเอง ร้องก็ได้ รำก็ได้ จัดแสดงก็ได้ หากครูผู้สอนวรรณคดีรู้วิชาการละครหรือนาฏศิลป์ และนำไปใช้ในการสอนวรรณคดีจะทำให้บทเรียนน่าสนใจ เรียนสนุกในขณะเดียวกันจะทำให้นักเรียนซาบซึ้งในวรรณคดีนาฏศิลป์และการดนตรีของไทยเสียตั้งแต่ยังอายุน้อย เป็นทางหนึ่งที่จะทำให้รักษามรดกของชาติขึ้นนี้ไว้ชั่วกาลนาน

ผู้แต่งคนเดียวกันนี้ ได้แสดงความคิดต่อไปว่าวรรณคดีไทยที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้นักเรียนเรียนมาตั้งแต่ระดับประถมจนถึงมัธยมศึกษาชั้น ส่วนมากจะคัดตอนมาจากละครไทย ปี่สังข์ทอง พระอภัยมณี อิเหนา รามเกียรติ์ แม้แต่ขุนช้างขุนแผน ซึ่งทำเป็นละครว่าก็ได้และเป็นบทเสภาที่ได้ ตามธรรมชาติที่สอนกันอยู่ในปัจจุบัน ครูมักจะให้นักเรียนใช้เป็นหนังสืออ่านไทย แก่การออกเสียง ให้ศัพท์หรือให้นักเรียนไปค้นศัพท์ แต่บางตอนหากมีศัพท์ยาก ๆ เป็นจำนวนมากก็จะสอนแบบถอดคำประพันธ์ด้วยปากเปล่า ไม่ได้สอนแบบให้ซาบซึ้งในละครไทยหรือการใช้ภาษา (Drama appreciation)

ไพศาล วงษ์ศิริ และธีรยุทธ ชัยอินคา (ไพศาล วงษ์ศิริ และธีรยุทธ ชัยอินคา 2522 : 10) กล่าวว่า การแสดงบทบาทหรือการแสดงละครนั้น ในทางการศึกษาภาษาไทยหรือวิชาอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศึกษา ก็ได้นำเอากิจกรรมชนิดนี้เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนกันเรื่อยมา ในกลุ่มวิชาภาษาไทยนั้น บทบาทและละครได้ถูกนำไปใช้ในการสอนวรรณคดีไทยอยู่เป็นประจำ โดยการทำครูให้ผู้เรียนแสดงบทบาทขอตัวละครในวรรณคดีหรืออาจแสดงละคร เรื่องที่เป็นร้อยกรองโดยดัดแปลง เป็นบทละครพูด ในวิชาหลักและการใช้ภาษาไทยนั้น การละครถูกจำกัดลงเพราะเป็นเรื่องที่ไม่เป็นสาระ ผู้สอนก็มักจะจัดอื่นไม่สามารถนำการละครเข้าไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทยและการใช้ภาษาไทยจึงเป็นที่เบียดเบียน เป็นที่เกลียดชังของผู้เรียน ไม่มีชีวิตชีวาเท่าวิชาวรรณคดีไทย แต่ความจริงแล้วศิลปการละครหาได้จำกัดอยู่แต่ในวิชาวรรณคดีไทยไม่ ศิลปะการละครน่าจะนำมาใช้ในการสอนวิชาการใช้ภาษาได้ เพราะเป็นศิลปะที่ล้ำลึกมีสาขากว้างขวางและใกล้ชิดกับจิตใจของมนุษย์ เป็นศิลปะที่ใกล้ชิดกับศิลปะทางภาษาจนเกือบจะกลมกลืนกัน ศิลปะของภาษาคือศิลปะในเชิงการพูด การอ่าน การฟัง และการเขียน นับเป็นศิลปะที่ต่อเนื่องกับการละคร เป็นความงามที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันมาตลอด

มัทนี รัตน์ (มัทนี รัตน์ 2521 : 121) ได้แสดงความคิดเห็นและแนวการใช้ศิลปะการละครสอนการอ่านไว้ว่า ศิลปะการแสดงอยู่ที่การอ่านด้วย ไม่ใช่แค่เพียงการอ่านท่าทางเท่านั้น การสอนวรรณคดีไทยที่น่าเบื่อคือ การอ่านทำนองเสนาะที่ไม่ค่อยจะเสนาะ อาชยานที่ไม่ค่อยจะเป็นอาชยาน คือท่องเหมือนนกแก้วนกขุนทอง ครูก็ไม่สนใจ

เด็กก็อ่านไปอย่างไม่มีชีวิตชีวา ไม่มีรสชาติ ก่อนที่เราจะอ่านเราต้องรู้ว่าตอนที่เรารออ่านนั้น ๆ ผู้เขียนต้องการจะแสดงน้ำเสียงอย่างไร ความคิดของเขาเป็นอย่างไร อารมณ์ที่จะอยู่ในบทนั้นเป็นอย่างไร ต้องดูบทที่จะอ่านนั้น ต้องการจะคำอย่างสุภาพหรือคำอย่างเจี๊ยบ ๆ หรือคำอย่างกึ่ง ๆ หรือต้องการถากถาง หรือต้องการจะชื่น หรือต้องการจะพูดเฉย ๆ นี่ก็จะต้องทำความเข้าใจก่อนที่เราจะอ่าน ต้องหัดชมของเราก่อนที่เรียกว่า อ่านอย่างตีความหมายไปในตัว (Oral interpretation)

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้นาฏการเป็นสื่อประกอบการสอนนั้น อมรา ปริญญาบุญรัตน์ (อมรา ปริญญาบุญรัตน์ 2521 : ก) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้สื่อการสอนแบบละครในโรงเรียนมัธยมในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สื่อการสอนแบบละครมีคุณค่าในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตรงและใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นทั้งผู้มีส่วนลงมือปฏิบัติ (ผู้แสดง) และผู้สังเกตการณ์ (ผู้ชม) ผู้สอนร้อยละ 39.01 มีความเห็นว่า สื่อการสอนแบบละครมีประโยชน์ค่อนข้างมากทีเดียว เกี่ยวกับผลการใช้สื่อการสอนประเภทนี้ ผู้สอนระบุว่าผู้เรียนกล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง แล้วยังทำให้ประสิทธิภาพการเรียนการสอนดีขึ้นด้วย

สมศักดิ์ ชานาญกิจ (สมศักดิ์ ชานาญกิจ 2523 : 41) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยโดยการใช้นาฏการประกอบการสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้นาฏการประกอบการสอนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้นาฏการประกอบการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมพล ชูบุญชา (สมพล ชูบุญชา 2524 : 78 - 81) ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักภาษาไทย ด้วยการสอนแบบบรรยาย โดยการใช้และไม่ใช้เกม และเพลงประกอบการสอน พบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า แสดงว่า การเรียนหลักภาษาด้วยวิธีการบรรยาย โดยมีเกมและเพลงประกอบการสอนมีความคงทนหรือความจำในเนื้อหาดีกว่าการสอนแบบบรรยาย

ไพศาล วงษ์ศิริ และธีรยุทธ ชัยอินคา (ไพศาล วงษ์ศิริ และธีรยุทธ ชัยอินคา 2522 : 55) ได้วิจัยสำรวจความต้องการให้มีการแสดงท่าทาง ละคร ฯลฯ เพื่อประกอบความเข้าใจในวิชาหลักภาษาไทยภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 42.72 ต้องการในการใช้ภาษาปานกลาง และร้อยละ 49.52 ต้องการในวิชาวรรณคดีมากที่สุด ร้อยละ 39.80 ชอบการอ่านทบทวนเนื้อหาที่ครูสอนให้ปานกลาง และร้อยละ 35.93 ต้องการให้เปลี่ยนแปลงและอารมณ์ในเรื่องราวที่แต่งไว้เกี่ยวกับ โกรธ รบ รัก โศก มากที่สุด

ต่อมาในปี พ.ศ. 2526 ชวลิต ผู้ภักดี (ชวลิต ผู้ภักดี 2526 : 98) ได้ทำการวิจัยเรื่องโครงการเสนอเพื่อจัดนาฏการ ประกอบการสอนวิชาภาษาไทย สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี วิชาเอก - โท ภาษาไทย ในวิทยาลัยครูอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า นาฏการที่ใช้ประกอบการสอนภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วย การแสดงละครพูด การอ่านทบทวนเนื้อหา การอ่านบทสนทนา การแสดงการละเล่นพื้นเมือง และการทายปริศนาท่าทาง รายวิชาที่ใช้ นาฏการประกอบการสอนได้แก่ วรรณคดีการละคร วิธีสอนภาษาไทย สัมมนาการใช้ภาษาไทย วรรณกรรมปัจจุบัน

ในปีต่อมา สาลินี หมายเจริญ (สาลินี หมายเจริญ 2527 : 108) ได้สำรวจการใช้นาฏการประกอบการสอนภาษาไทย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร และรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้นาฏการประกอบการสอนภาษาไทย มาจัดทำเป็นโครงการเสนอการจัดนาฏการประกอบการสอนภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารและอาจารย์ ส่วนใหญ่เป็นหญิง วุฒิปริญญาตรี และนักเรียนส่วนมากเป็นชาย อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้บริหารระบุว่านาฏการที่ใช้ประกอบการสอนภาษาไทย อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การแสดงละครพูด ละครใบ้ การแสดงท่าทาง การแสดงบทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง การอ่านบทสนทนา การอ่านทบทวนเนื้อหา การแสดงเพลงเรือ การทายปริศนาท่าทาง การแสดงละครสั้น

รายวิชาที่ใช้นาฏการประกอบการสอนภาษาไทยในระดับมาก คือ วิชาภาษาไทย
 กับ ท 101 - ท 102, ท 203 - ท 204 และ ท 305 - ท 306

ลักษณะที่ใช้นาฏการเป็นการฝึกทักษะในการจัดกิจกรรมการแสดง การนำเข้าสู่บทเรียน การสอนเนื้อหาวิชาและสรุปบทเรียน อยู่ในระดับมาก

ในปีเดียว นิตยา ประพศิตกิจ (นิตยา ประพศิตกิจ 2527 : 77) ได้ทำการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาวิทยาลัยครู วิชาเอกภาษาอังกฤษ ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครกับการฝึกรูปประโยค ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครมีสัมฤทธิ์ผลทางการพูดสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการฝึกรูปประโยค แต่เจตคติของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ผจญ สุวรรณวงษ์ (ผจญ สุวรรณวงษ์ 2528 : 94) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การทดลองสอนโดยใช้เกมประกอบการสอนในวิชาภาษาไทย กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่านักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้เกมประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้เกมประกอบการสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ในต่างประเทศยังได้นำการสอนแบบนาฏการมาใช้ในการสอนภาษา เช่น เวีย (ขวลิต ผู้ภักดี 2526 : 30 อ้างอิงมาจาก Via. n.d.) กล่าวว่า เขาสนใจเรื่องการนำละครเข้ามามีใช้ในการสอนภาษา และเมื่อปี ค.ศ. 1966 เขาได้รับเชิญไปบรรยายเกี่ยวกับการละครที่ประเทศญี่ปุ่น ที่นั่นมีการฝึกนักศึกษาเพื่อการแสดงละครจริง ๆ ต่อมาในราวปี ค.ศ. 1970 เวีย ได้รับตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโครงการละครแห่ง East - West Culture Learning Institute ในฮอนโนลูลู รัฐฮาวาย เขาได้ใช้การละครฝึกนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และประสบความสำเร็จอย่างมาก เขาเชื่อว่าการใช้การละครจะให้ประสบการณ์จริงในการสื่อสารแก่ผู้เรียน

ชาริม ปาซ (ขวลิต ผู้ภักดี 2526 : 30 อ้างอิงมาจาก Sharim-Paz. n.d.) กล่าวว่า การใช้นาฏการกับนักศึกษาฝึกหัดครูในประเทศชิลี ปรากฏว่า ปาซ ได้จัดโครงการละครฝึกนักศึกษาฝึกหัดครู เพราะเชื่อว่า นาฏการจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกฝนการพูดภาษาอังกฤษอย่างจริงจังและสมจริง อีกทั้งได้รับทักษะหลายอย่าง ซึ่งปีประโยชน์ต่ออาชีพครู

อย่างยิ่ง และได้เปิดสอนวิชา Language Study through Drama เป็นวิชาบังคับ หลักสูตร 1 ปี และการสัมมนาเป็นวิชาเลือก หลักสูตร 6 เดือน นับว่าการใช้การละคร บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการนี้เป็นอย่างดี

มาเลย์ และอลแลนด์ (ชวลิต บุญกิติ 2526 : 30 อ้างอิงมาจาก Maley and Alanduff. 1979) กล่าวว่า ปี ค.ศ. 1978 เขาได้อาศัยความรู้จากประสบการณ์ ในการสอนภาษาต่างประเทศและภาษาที่สองมาเป็นเวลานานในยุโรป เขาได้ทดลองใช้ กิจกรรมการละครเป็นเวลากว่า 5 ปี จนได้เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมและใช้ได้จริงบรรจุไว้ในหนังสือ Drama Technique in Language Learning

อิมฮูฟ (Imhoof. 1973 : 24 - 26) ได้ให้ข้อคิดในการสอนภาษาว่า ในการสอนภาษาถ้าใช้การแสดงประกอบด้วยจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ดี และเกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมของภาษาได้ลึกซึ้ง รวมทั้งผู้เรียนยังเกิดความสนุกสนาน ในการเรียนอีกด้วย

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พอสรุปได้ว่า การนำการสอนแบบนาฏการ มาใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้สามารถคาดได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนาฏการ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความรับผิดชอบ

เอกสาร เกี่ยวกับความรับผิดชอบ

1. ความหมายความรับผิดชอบ

ชวาล แพทย์กุล (ชวาล แพทย์กุล 2514 : 33) ได้ให้ความหมายของ ความรับผิดชอบในรูปพฤติกรรมไว้ว่า ความรับผิดชอบหมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจที่จะ ทำงานและติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับ ในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในคำที่เป็นผลดีและผล เสีย โดยแสดงออกในรูปการปฏิบัติงาน

ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดหมาย เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ใฝ่ฝันมา

ละเมียด ลิมอักษร (ละเมียด ลิมอักษร 2517 : 8) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริง และขยันขันแข็งเพื่อบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ถือเอาความชอบใจหรืออารมณ์เป็นใหญ่ ใช้ความพยายาม แก้อุปสรรคต่าง ๆ ความรับผิดชอบจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งของการปฏิบัติงาน

ชานาญ นิสารัตน์ (ชานาญ นิสารัตน์ 2524 : 53) ได้ให้ความหมายว่า ความรับผิดชอบ คือการยอมรับรู้และดำเนินในการกระทำของตน ยอมรับผลแห่งการกระทำของตนด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะเป็ผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าจะกระทำผิดหรือถูก ไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่น และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติสอดคล้องกับกฎจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีการบังคับควบคุมขบอาจ เชมงวจากผู้อื่น

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2514 : 77) กล่าวว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบจะต้องประกอบด้วยความขยันหมั่นเพียร ความละเอียดรอบคอบ ความสามารถ และความรอบรู้ ความเอาใจใส่ และความผ่องใสแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

ฟังก์ และแวกเนลล์ (Funk and Wagnalls. 1961 : 1073) ได้ให้ความหมายของความรู้สึกรับผิดชอบไว้ว่า ความรู้สึกรับผิดชอบ คือการแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตน มีความซื่อสัตย์ไว้ใจได้ สามารถจัดหาเงินและหาหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังหมายถึงความสามารถในการตอบสนองต่อหน้าที่หรือข้อตกลงที่ตั้งไว้ตามอุดมคติ กฎของศีลธรรมและหลักธรรมอีกด้วย

บราวเน (Browne. 1958 : 58) ได้สรุปองค์ประกอบของความรู้สึกรับผิดชอบว่า มีดังนี้คือ ความไว้ใจได้ ความคิดริเริ่ม ความไม่ทอดยอยต่ออุปสรรค ทำงานแข่งขัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะทำให้ดีกว่าเดิม

ลอร์ซี (Lawshe. 1966 : 143) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบว่าเท่ากับเป็นการค้นหาอุปนิสัยอารมณ์ของบุคคลว่ามีความรอบคอบ รับผิดชอบ และเป็นที่ไว้วางใจได้มากน้อยเพียงใด

แคทเทล (Cattell. 1963) ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการรับผิดชอบไว้ว่า ก็บุคคลที่รับผิดชอบในหน้าที่ มีความบากบั่นพากเพียร ถือศักดิ์ศรี ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ ลักษณะผู้มีความรับผิดชอบน้อยคือ คนที่ถือความสะดวกเป็นเกณฑ์ หลีกเลียงข้อบังคับ (อภิสิทธิ์ วรนา 2517 : 6)

สรุป ความรับผิดชอบ คือบุคลิกของบุคคลที่แสดงถึงการทำงานอย่างขยันขันแข็ง มีความเชื่อมั่นในตนเอง ต่ออุปสรรคอย่างไม่ท้อถอย เป็นที่ไว้วางใจได้ ยอมรับผลจากการกระทำของตน มีความปรารถนาที่จะทำให้ดีกว่าเดิม ควบคุมตนเองได้ ยึดมั่นในกฎเกณฑ์

ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยของ บราวเน (Browne. 1958 : 58) แคทเทล (Cattell. 1963 : 128) สรุปเป็นลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบได้คือ มีความไว้วางใจได้ ต่ออุปสรรคไม่ท้อถอย มีความปรารถนาที่จะทำให้ดีกว่าเดิม ยึดมั่นในกฎเกณฑ์ มีวินัยในตนเอง เป็นผู้หนักใจ ผู้ตามก็ได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ทำงานขยันขันแข็ง ถือศักดิ์ศรี

การสอนแบบนวัตการกับความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นภาษาของชาติ สำหรับคนที่ดำเนินชีวิตในภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ใช้สื่อความหมายร่วมกัน นักเรียนจะใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดีตามวัยและประสบการณ์ของนักเรียน ยิ่งนักเรียนเจริญวัยขึ้นก็จะได้เรียนรู้วิธีการใช้ภาษาไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดทักษะ และใช้ภาษาไทยในการสื่อข้อความให้เกิดประโยชน์ในการเสริมสร้างความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีต่อกันในหมู่ชนชาติเดียวกัน คู่มือการสอนหนังสือภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์กล่าวว่า ในการเรียนวิชาภาษาไทยนั้น นอกจากให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับภาษาและวรรณคดี

สมควรแก่วัยแล้ว ที่สำคัญยิ่งก็คือมุ่งให้นักเรียนใช้ความคิดและวิจารณ์ตามสมควรแก่วัยด้วย คือรู้จักใช้เหตุผลไตร่ตรองตัดสินใจอะไรถูก อะไรผิด หรือควรไม่ควรอย่างไร เมื่อใดเพียงไหน (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 1)

ทั้งนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของ สุกใจ เหล่าสุนทร (สุกใจ เหล่าสุนทร 2510 : 36) ที่ว่า การสอนให้คิดและเคารพต่อเหตุผล มีความคิดเป็นของตนเอง ถ้าเราสามารถทำให้เกิดขึ้นได้ในกาลภายหน้า ปัญหาความไม่กล้าแสดงออกทางความคิดก็จะมี เพราะได้สร้างอิสรภาพทางความคิดและการกระทำของคนให้มากขึ้น การศึกษาเป็นขบวนการต่อเนื่อง ถ้านักเรียนได้รับการฝึกฝนให้รู้จักคิดหาเหตุผลด้วยตนเอง ไม่ควรรับแต่การบอกเล่าจากครู ก็จะหาให้สติปัญญาแตกฉาน เมื่อออกจากโรงเรียนไปแล้วก็จะสามารถหาหนทางศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เท่ากับเป็นการส่งเสริมให้บุคคลควบคุมตนเองได้ เกิดความรู้สึกรับผิดชอบในที่สุด

ปราณีต สุขอุดม (ปราณีต สุขอุดม 2514 : 71 - 73) ศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีและบุคลิกภาพระหว่างคนไทยกับคนจีน พบว่า ความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความต้องการผลสัมฤทธิ์ เด็กวัยรุ่นที่มีความรับผิดชอบจะมีความมั่นคงทางอารมณ์บังคับตนเองได้ มีการแสดงออกทางอารมณ์แบบเก็บความรู้สึก และเชื่อฟังผู้ใหญ่ วัยรุ่นไทยที่ถูกพ่อแม่ฝึกอารมณ์แบบให้ยับยั้งความก้าวร้าวหรือฝึกความมีระเบียบวินัย จะมีความรับผิดชอบสูง ส่วนวัยรุ่นที่ถูกพ่อแม่ฝึกแบบให้รางวัลบ่อย ๆ จะทำให้มีความรับผิดชอบต่ำ และมีความมั่นใจในตนเองต่ำด้วย

ในปีเดียวกันนี้ มัญชรี บุญนาค (มัญชรี บุญนาค 2514 : 81 - 82) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีของบิดามารดาและบุคลิกภาพของเด็กในนครหลวงกรุงเทพมหานครกับต่างจังหวัด พบว่า สังคมประเพณีด้านการฝึกความเป็นอิสระ การฝึกความเป็นระเบียบ และการฝึกความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพด้านความสามารถในการรับผิดชอบเป็นบวก

เกื้อกูล ทาสิทธิ์ (เกื้อกูล ทาสิทธิ์ 2514 : 148 - 149) ได้ศึกษา

เปรียบเทียบสังคมประเพณีและบุคลิกภาพของบุคคลจากครอบครัวที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจและสังคม ต่างกัน พบว่า ความรับผิดชอบสัมพันธ์กับความมั่นคงทางอารมณ์ ความเป็นระเบียบแบบแผน ความมั่นคงในตนเอง ความสามารถในการควบคุมจิตใจ และความสามารถในการบังคับตนเอง

ปัทมา ยุพา ถานันท์สิทธิ์ (ยุพา ถานันท์สิทธิ์ 2515 : 114 - 120) ได้ศึกษา ผลการสอนแบบสืบสวนสอบสวนในวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีต่อความคิดแบบสืบสวนสอบสวนความถนัดทางการเรียน และความรับผิดชอบ โดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปีการศึกษา 2514 โรงเรียนประถมสาธิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร จำนวน 68 คน และโรงเรียน สายนันทิพย์ จำนวน 136 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่าในด้านความรู้สึกรับผิดชอบ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

รัชนี้ ตฤณารมย์ (รัชนี้ ตฤณารมย์ 2520 : 49) ได้วิจัยเพื่อเปรียบเทียบ ผลการเรียนรู้วชิรารมย์คหิไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในห้องเรียนแบบศูนย์การ เรียน และแบบครูเป็นศูนย์กลางในก้านความรับผิดชอบ ได้พบว่าคะแนนความรู้สึกรับผิดชอบโดยเฉลี่ย ของนักเรียนที่เรียนในห้อง เรียนแบบศูนย์การ เรียนมีแนวโน้มสูงกว่าคะแนนความรู้สึกรับผิดชอบ โดยเฉลี่ยของนักเรียนในห้อง เรียนแบบครู เป็นศูนย์กลาง

อารี เจริญพจน์ (อารี เจริญพจน์ 2521 : 54 - 56) เปรียบเทียบผลการเรียน ภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบศูนย์การ เรียนกับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบศูนย์การ เรียน สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ และนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบศูนย์การ เรียนกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอน แบบปกติมีความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน แต่จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความรับผิดชอบ จากการสอบถามครั้งแรกกับการสอบถามครั้งหลังของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอน แบบศูนย์การ เรียน คะแนนความรับผิดชอบจากการสอบถามครั้งหลังสูงกว่าคะแนนความรับผิดชอบจากการสอบถาม ครั้งแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 ชะอฺวัน ทองส่งโสม (ชะอฺวัน ทองส่งโสม 2525 : 25) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้และไม่ใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล และไม่ใช้ชุดการเรียนเป็นรายบุคคล สูงกว่าก่อนทดลองและความรับผิดชอบของกลุ่มนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล มีความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่ปลูกฝังได้ โดยการฝึกให้เรียนร่วมกัน ทำงานร่วมกัน ฝึกความมีระเบียบในการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งจะทำให้สามารถควบคุมจิตใจตนเองได้ การเรียนจากการสอนแบบนวัตนาการ นับเป็นการสอนแบบหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันอย่างอิสระ จึงน่าที่จะนำเอาการสอนแบบนวัตนาการ เข้ามาปลูกฝังให้เด็กมีความรับผิดชอบได้ ทั้งนี้สามารถคาดได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบนวัตนาการจะมีความรับผิดชอบต่อการเรียนแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทางมือครู

เอกสารแะงานวิจัย เกี่ยวกับความสนใจ

ความสนใจเป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกและความนึกคิดของคนเรา ได้มีผู้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับ "ความสนใจ" ไว้ดังนี้

นอมนฤที จงพยุหะ (นอมนฤที จงพยุหะ 2519 : 258) กล่าวว่า ความสนใจ หมายถึง อาการอยากรู้ อยากเห็น อาการชอบทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออาการซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งใด ๆ

สุโท เจริญสุข (สุโท เจริญสุข 2519 : 124 - 125) ให้ความหมาย ความสนใจ คือแรงอำนาจอันเกิดจากการสนใจเป็นทางให้เรารู้จักตัวบุคคล สิ่งของ หรือกิจกรรม หรืออีกนัยหนึ่ง ความสนใจเป็นพวกประสบการณ์ภายนอกอันเกิดจากการกระตุ้นของกิจกรรมนั้น ๆ

คิวอี้ (Dewey. 1959 : 66) กล่าวว่า ความสนใจคือ ความรู้สึกชอบหรือความพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวความคิดใดแนวความคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง
 กูด (Good. 1973 : 295) ความสนใจ คือ ความรู้สึกชอบที่คนเราแสดงต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

วาร์เรน (Warren. 1934 : 141) กล่าวว่า ความสนใจคือความรู้สึกอย่างหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกับความตั้งใจในบางสิ่งบางอย่างโดยเฉพาะ ซึ่งคล้ายกับคำจำกัดความของคูป ชุมสาย ที่ได้ให้ไว้ว่า ความสนใจคือ ความรู้สึกอย่างหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับขณะที่คนมีความใส่ใจ

เฮอร์ล็อก (Hurlock. 1955 : 240) ได้กล่าวว่า ความสนใจ คือแรงกระตุ้นซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ ผลักดันให้บุคคลกระทำไปตามความสนใจนั้น เมื่อเด็กพบว่ากิจกรรมใดเป็นสิ่งที่ตนพึงใจ กิจกรรมนั้นก็จะกลายเป็นความสนใจต่อไป

จากคำจำกัดความ ความสนใจ อาจสรุปได้ว่า ความสนใจคือ ความอยากรู้อยากเห็น อยากแสวงหาและเข้าร่วมกิจกรรมใด ความรู้สึกชอบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และหมายถึงสภาพจิตใจของบุคคลที่ถูกพัน หรือจดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความสนุกสนานเพลิดเพลินในการกระทำสิ่งหนึ่ง หรือซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งใด ๆ

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ โดยเฉพาะความสนใจที่ป็นตัววิชาภาษาไทย มีดังนี้

สมสมัย แข่งขัน (สมสมัย แข่งขัน 2516 : 70 - 71) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2514 โดยได้กลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชายและหญิงของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร รวม 11 แห่ง จำนวน 500 คน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่าเรื่องต่าง ๆ ในแบบเรียนวรรณคดีนักเรียนสนใจอิเหนาเป็นอันดับ 1 เวนิสวาณิช เป็นอันดับ 2 เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับการศึกษาของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง มีส่วนทำให้ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ ในแบบเรียนแตกต่างกันไปบ้าง

นักเรียนสนใจวรรณคดีฉบับเต็ม (ฉบับสมบูรณ์) มากกว่าวรรณคดีที่ตัดตอนมา และนักเรียนสนใจร้อยแก้วและร้อยกรอง พอ ๆ กัน

นิตยา บุญสิงห์ (นิตยา บุญสิงห์ 2517 : 113 - 116) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2516 จากโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ในกรุงเทพมหานคร รวม 300 คน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลของการวิจัยปรากฏว่า ในด้านเนื้อเรื่องต่าง ๆ นักเรียนสนใจนิทานของทองอินเรื่อง นาคพระโขนง เป็นอันดับที่ 1 มหาภารตนิทาน เป็นอันดับที่ 2 นักเรียนสนใจเรื่องร้อยแก้วมากกว่าร้อยกรอง นักเรียนสนใจวรรณคดีฉบับเต็มมากกว่าวรรณคดีที่ตัดตอนมา โคร่งเรื่องที่นักเรียนสนใจอ่านมากที่สุดคือ เรื่องที่เกี่ยวกับการผจญภัย และนักเรียนสนใจอ่านนวนิยายมากที่สุด

ช่อแก้ว โภคย์สุภัทร (ช่อแก้ว โภคย์สุภัทร 2525 : 54 - 56) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาหลักภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่เรียนโดยวิธีการให้นักเรียนสอนกันเอง ผลการวิจัยพบว่า การเรียนการสอนโดยวิธีการให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ อันก่อให้เกิดความพอใจในการเรียนและการทำกิจกรรมจะทำให้ให้นักเรียนได้เปลี่ยนอิริยาบถ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนอยู่เสมอ แต่ความสนใจระหว่างกลุ่มที่เรียนซ่อมเสริมโดยให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสอน กับกลุ่มที่เรียนโดยให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง ไม่แตกต่างกัน และพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมจากการสอนทั้ง 2 กลุ่มคงกล่าวแตกต่างกัน นั่นคือ กลุ่มที่เรียนจากการสอนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า

ศิริอร รัตนอุดม (ศิริอร รัตนอุดม 2527 : 67) พบว่า ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบนฏการ มีความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดแล้ว ทำให้ผู้วิจัยตั้งเป็นสมมุติฐานได้ดังนี้ คือ

สมมุติฐานในการศึกษาครั้งนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบนฏการและการสอนตามแนวคู่มือครู แตกต่างกัน
2. ความรับผิดชอบทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบนฏการและการสอนตามแนวคู่มือครู แตกต่างกัน
3. ความสนใจทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบนฏการและการสอนตามแนวคู่มือครู แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. รูปแบบการวิจัย
3. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ
4. วิธีดำเนินการทดลอง
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน 5 ห้องเรียน รวมนักเรียน 250 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ผ่านการสอบคัดเลือกของโรงเรียน นักเรียนแต่ละห้องเรียนจะมีจำนวนและพื้นฐานความรู้ใกล้เคียงกัน เพราะทางโรงเรียนคละนักเรียนจากผลคะแนนการสอบเข้าเรียน มีทั้งสูง ปานกลาง และต่ำ ในแต่ละห้องอย่างละเท่า ๆ กัน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน 2 ห้องเรียน รวมนักเรียน 90 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 สุ่มตัวอย่างมา 2 ห้องเรียน จากมวลประชากร 5 ห้องเรียน ด้วยการจับฉลาก

2.2 สุ่มรายชื่อเรียนในแต่ละห้องให้มีจำนวนเท่า ๆ กัน ห้องละ 45 คน ด้วยการจับฉลากเข้าเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

นักเรียนที่เหลือจากการสุ่มเข้ากลุ่มตัวอย่างก็จัดให้เข้ารับการทดลองด้วย
แต่ไม่นำผลคะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ภาษาไทยมาวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีแบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pretest - Posttest Design ดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

Random assigned	Pretest	Treatment	Posttest
RE	T_1	X	T_2
RC	T_1	$\sim X$	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย เป็นดังนี้

R	แทน	การเลือกกลุ่มตัวอย่างมาช่วยการสุ่ม
E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
T_1	แทน	การสอบก่อนการทดลอง
X	แทน	การจัดกระทำในกลุ่มทดลอง
$\sim X$	แทน	การจัดกระทำในกลุ่มควบคุม
T_2	แทน	การสอบหลังการทดลอง

เครื่องมือและการสร้าง เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ มีดังนี้

1. แผนการสอนแบบนาฏการและแผนการสอนตามแนวคู่มือครู ของกรมวิชาการ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทย
3. แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบทางการ เรียนวิชาภาษาไทย
4. แบบสอบถามวัดความสนใจทางการ เรียนวิชาภาษาไทย

ขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบ เครื่องมือ

1. แผนการสอนแบบนาฏการและการสอนตามแนวคู่มือครูของกรมวิชาการ

- 1.1 ศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

เอกสารประกอบหลักสูตร หนังสือแบบเรียน

1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนแบบนาฏการ จากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ คู่มือการสอนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 ของกรมวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางในการสอนแบบนาฏการและแผนการสอนตามแนวคู่มือครู

1.3 สร้างแผนการสอน 12 คาบเรียน แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสอนแบบนาฏการตรวจสอบแผนการสอนแบบนาฏการ และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย ตรวจสอบแผนการสอนตามแนวคู่มือครู ในด้านความสอดคล้องของเนื้อหา กิจกรรม อุปกรณ์ กับจุดประสงค์การเรียนรู้

1.4 นำแผนการสอนที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแล้วไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อตรวจสอบการดำเนินการลำดับขั้นตอน การดำเนินกิจกรรม ตลอดจนการใช้ภาษา เพื่อนำผลไปปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนต่อไป

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาภาษาไทย

- 2.1 ศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

- 2.2 ศึกษาการสร้างข้อสอบ จากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบ ของ

ชวาล แพรัตกุล (ชวาล แพรัตกุล 2520 : 111 - 402) หนังสือเทคนิคการวัดผลของ
ชวาล แพรัตกุล (ชวาล แพรัตกุล 2518 : 152 - 154) หนังสือหลักการสร้างและ
วิเคราะห์ข้อสอบของ วิเชียร เกตุสิงห์ (วิเชียร เกตุสิงห์ 2518 : 20 - 37) และ
หนังสือการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทยของ จันทิมา พรหมโชติกุล (จันทิมา พรหมโชติกุล
2526 : 68 - 180) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2.3 ทำการวิเคราะห์หลักสูตรตามเนื้อหาที่นำมาทดลองสอน คือ "พระร่วง
สวรรคโลก" และไวยาธนา โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ร่วมกับอาจารย์สอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 และอาจารย์ฝ่ายวัดผลของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
รวมทั้งสิ้น 3 คน ตามแนวการวิเคราะห์หลักสูตรของบลูม (Bloom. 1971 : 271 - 273)

2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแบบปรนัย
ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก โดยออกให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ตาม
ตารางวิเคราะห์หลักสูตรที่สร้างขึ้น

2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยไปทดสอบกับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการเรียนเรื่องพระร่วงสวรรคโลกและไวยาธนาแล้ว
โรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
จำนวน 100 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27 %
แล้วเปิดตาราง จุง เท ฟาน (Fan. 1952 : 6 - 32) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มี
ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) .20 ขึ้นไป

2.6 นำแบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือกแล้วในข้อ 2.5 ไปหาค่าความเชื่อมั่น
กับนักเรียน โรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
กรุงเทพมหานคร ที่ผ่านการเรียนเรื่อง "พระร่วงสวรรคโลก" และ "ไวยาธนา" แล้ว
เช่นกัน โดยใช้สูตร K.R. 20 (Kuder Richardson 20) (ล้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ 2525 : 168 - 169) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .87

2.7 นำแบบทดสอบที่ตรวจแล้วไปใช้สอบกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทย

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ และหลักการวิจัยทางการศึกษา (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 154 - 159)

3.2 นำแผนการสอนมาประกอบการสร้างแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบ

3.3 เขียนแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) จำนวน 25 ข้อ โดยกำหนดตัวเลือกดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งคัดแปลงมาจาก รัชณี ทฤษฎารมย์ (รัชณี ทฤษฎารมย์ 2520 : 179 - 181)

3.4 นำแบบสอบถามที่เขียนแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยและด้านการสร้างเครื่องมือวัดผลตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนจำนวนภาษาที่ใช้

3.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน

3.6 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดให้แต่ละตัวเลือกมีน้ำหนักเป็น 5 4 3 2 1 หรือ 1 2 3 4 5 ทั้งนี้แล้วแต่ลักษณะของข้อสอบถามว่าเป็นไปทางบวก (Positive) หรือทางลบ (Negative)

3.7 นำแบบสอบถามที่ตรวจให้คะแนนแล้ว มาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ t - test และแบ่งเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ ด้วยเทคนิค 25 % พิจารณาปรับปรุงคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่า 1.75 ไว้ 20 ข้อ

3.8 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2525 : 171 - 173) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85

3.9 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. แบบสอบถามวัดความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทย

4.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจจากหนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษาของ ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ

2525 . 129 - 137) และหนังสือการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของ
เชคคักกี้ โฆวาสินธุ์ (เชคคักกี้ โฆวาสินธุ์ 2523 : 65 - 72)

4.2 นำแผนการสอนมาประกอบการสร้างแบบสอบถามวัดความสนใจ

4.3 เขียนแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 25 ข้อ โดยกำหนดตัวเลือกดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งคัดแปลงมาจาก ปราณี ปัญจาตะ (ปราณี ปัญจาตะ 2528 : 287 - 289)

4.4 นำแบบสอบถามที่เขียนแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย และด้านการสร้างเครื่องมือวัดผล ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนส่วนภาษาที่ใช้

4.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน

4.6 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดให้แต่ละตัวเลือกมีน้ำหนักเป็น 5 4 3 2 1 หรือ 1 2 3 4 5 ทั้งนี้แล้วแต่ลักษณะของข้อความว่าเป็นไปทางบวก (Positive) หรือทางลบ (Negative)

4.7 นำแบบสอบถามที่ตรวจให้คะแนนแล้ว มาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ t - test และแบ่งเป็นกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ ด้วยเทคนิค 25 % พิจารณาปรับปรุง คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่า 1.75 ไว้ 20 ข้อ

4.8 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach (ลวัน สายยศ และอังคณา สายยศ 2525 : 171 - 173) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88

4.9 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้ง 2 กลุ่ม ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 12 คาบเรียน ๆ ละ 50 นาที ซึ่งจะดำเนินการดังนี้

กลุ่มทดลอง/ดำเนินการสอนแบบนาฏการ ตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นทุกขั้นตอน
 กลุ่มควบคุม/ดำเนินการสอนตามแนวคู่มือครู ตามแผนการสอนที่สร้างขึ้นทุกขั้นตอน

2. ก่อนทดลองทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เพื่อปรับความรู้พื้นฐานในเนื้อหาที่จะเรียน

หลังสิ้นสุดการสอนทั้ง 12 คาบเรียนแล้ว ทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยอีกครั้งหนึ่ง และให้นักเรียนตอบแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบและความสนใจทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนาฏการและได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู

2. เปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนาฏการ และได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู

3. เปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนาฏการ และได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หากค่าคะแนนเฉลี่ยคำนวณจากสูตร (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2525 : 71)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ คือ คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

1.2 หาค่าความแปรปรวนจากสูตร (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2525 : 75)

$$s^2 = \frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ s^2 คือ ค่าความแปรปรวนของคะแนน

ΣX คือ ผลรวมของคะแนน

ΣX^2 คือ ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำนวณจากสูตรของ Kuder Richardson (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2525 : 169)

$$r_{tt} = \frac{n}{n - 1} \left(1 - \frac{\Sigma pq}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt} คือ ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n คือ จำนวนของข้อสอบ

p คือ สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ $= \frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q คือ สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ คือ $1 - p$

s_t^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

3. หาค่าอำนาจจำแนกของความยากง่าย ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย โดยใช้หลักการตัดกลุ่ม 27 % แบ่งออกเป็นกลุ่มสูง และกลุ่มต่ำ หาค่า PH และ PL โดยใช้ตารางของ จุง เท ฟาน (Fan. 1952 : 6 - 32)

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) จากสูตร (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2525 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_1^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 s_1^2 คือ คะแนนความแปรปรวนรายข้อ
 s_t^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 n คือ จำนวนข้อในแบบสอบถาม

5. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยวิธีการแจกแจงแบบที (t-distribution) แบ่งกลุ่มคะแนนสูง 25 % และกลุ่มคะแนนต่ำ 25 % โดยใช้สูตร (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2525 : 187 - 188)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} - \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_H$ คือ คะแนนเฉลี่ยของคะแนนคำตอบ เป็นรายชื่อของกลุ่มสูง
 $\bar{X}_L$ คือ คะแนนเฉลี่ยของคะแนนคำตอบเป็นรายชื่อของกลุ่มต่ำ
 s_H^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
 s_L^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
 n_H คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง
 n_L คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำ

6. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มสองกลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนรวมแบบง่าย ANCOVA (อังกฤษ สายยศ 2525 : 130 - 135)

แหล่งตัวแปร	SS'	df'	MS'	F
ระหว่างกลุ่ม (b)	SS _b '	K-1	$\frac{SS_b'}{df_b'}$	$\frac{MS_b}{MS_w}$
ภายในกลุ่ม (w)	SS _w '	N-K-1	$\frac{MS_w}{df_w}$	
รวม (t)	SS _t '	N-2		

7. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยใช้สถิติค่าที (t-test) (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2527 : 179)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left\{ \frac{(n_1-1) S_1^2 + (n_2-1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right\} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}} \quad df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
 $\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
 S_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
 S_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
 n_1 แทน กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
 n_2 แทน กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
 df แทน ชั้นหาความเป็นอิสระ

บทที่ 4

ผลการศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย และสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

n	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t -distribution
SS'	แทน ค่าที่ปรับแล้วของผลบวกกำลังสอง
MS'	แทน ค่าที่ปรับแล้วของค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
df	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F -distribution

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนากฎการ และได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู
2. เปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนากฎการและได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู

3. เปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนฏการ และได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนฏการและได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู โดยใช้ผลการสอนก่อนเรียนเป็นตัวแปรร่วม ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนฏการ และได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู

Source	SS'	df	MS'	F
Between group	91.87	1	91.87	4.90**
Within group	1630.85	87	18.75	
Total	2012.72	88		

** $p < .01$

จากตาราง 2 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนฏการ ผลิตสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1

2. เปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนฏการและได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู
ดังตาราง 3

ตาราง 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความรับผิดชอบทางการเรียนวิชา
ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนฏการและได้รับ
การสอนตามแนวคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S.D.	t
กลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู	45	71.7556	9.635	1.73
กลุ่มที่ได้รับการสอนแบบนฏการ	45	68.2222	9.770	

จากตาราง 3 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบ
นฏการกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบทางการเรียนวิชา
ภาษาไทยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับ
สมมติฐานในข้อที่ 2

3. การเปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนาฏการและได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู
ดังตาราง 4

ตาราง 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนาฏการ และได้รับการสอนตาม
แนวคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S.D.	t
กลุ่มที่ได้รับการสอนแบบนาฏการ	45	61.8889	10.947	2.49*
กลุ่มที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู	45	55.6889	12.607	

* $p < .05$

จากตาราง 4 แสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบ
นาฏการ มีความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอน
ตามแนวคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อที่ 3

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนฏการ และการสอนตามแนวคู่มือครู
2. เพื่อ เปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนฏการ และการสอนตามแนวคู่มือครู
3. เพื่อ เปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนฏการ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 250 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 90 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งหมด 3 ฉบับ ได้แก่

- 3.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
- 3.2 แบบสอบถามวัดความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทย
- 3.3 แบบสอบถามวัดความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทย
4. การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้ง 2 กลุ่ม ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 12 คาบ ๆ ละ 50 นาที ซึ่งจะดำเนินการดังนี้
 - กลุ่มทดลอง ดำเนินการสอนแบบนวัตกรรมการ ตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น
 - ทุกชั้นตอน
 - กลุ่มควบคุม ดำเนินการสอนตามแนวคู่มือครู ตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น
 - ทุกชั้นตอน
5. หลังการทดลอง ทดสอบกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย และให้นักเรียนตอบแบบสอบถามวัดความรับผิดชอบและความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนวัตกรรมการ และได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู
2. เปรียบเทียบความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนวัตกรรมการและได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู
3. เปรียบเทียบความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนวัตกรรมการ และได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนาฏการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนาฏการกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู มีความรับผิดชอบทางการเรียนวิชาภาษาไทย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนาฏการ มีความสนใจทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนาฏการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ สมศักดิ์ ชำนาญกิจ (สมศักดิ์ ชำนาญกิจ 2523 : 31) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเพลงประกอบการสอนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บทเพลงประกอบการสอน นอกจากนี้ สมพล ชูปฐุชา (สมพล ชูปฐุชา 2524 : 78 - 81) ก็พบว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักภาษาไทยด้วยการสอนแบบบรรยายโดยใช้และไม่ใช้ เกมและเพลงประกอบการสอนทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ประพตกิจ (นิตยา ประพตกิจ 2527 : 77) ซึ่งพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครมีผลสัมฤทธิ์ทางการพูดสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการฝึกอุปประโยค ส่วน ผจญ สุวรรณวงษ์ (ผจญ สุวรรณวงษ์ 2528 : 94) ก็ได้ผลวิจัยเช่นเดียวกับผลงานที่กล่าวมาแล้วข้างต้นที่ว่า นักเรียนที่ได้เรียน

โดยใช้เกมประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้เกม

เหตุที่ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏผลดังกล่าว เป็นเพราะการสอนแบบนันทนาการ เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในฐานะผู้แสดงและผู้ชม ซึ่งตรงกับธรรมชาติของการเรียนรู้ที่ว่า คนเราจะเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ได้เมื่อประสบกับสิ่งนั้น ๆ ด้วยตนเอง ประกอบกับวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างมาก เพื่อให้สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีความหมาย/ นอกจากนี้ ธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างซึ่งอยู่ในระหว่างวัยรุ่น ย่อมจะไม่ชอบอยู่นิ่งเฉย แต่จะชอบแสดงออกและการสอนแบบนันทนาการก็สามารถสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กวัยนี้ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังช่วยให้บรรยากาศการเรียนดีขึ้น ไม่น่าเบื่อหน่าย สนุกสนาน และมีความมั่นใจมากขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนันทนาการสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู

2. ความรับผิดชอบทางการเรียน

ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนันทนาการกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู มีความรับผิดชอบทางการเรียนภาษาไทยไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับ ชะอ้อน ทองสงโสม (ชะอ้อน ทองสงโสม 2525 : 35 - 36) ที่พบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

③ การสอนแบบนันทนาการส่วนใหญ่จะมุ่งให้นักเรียนดำเนินการเอง เกือบทั้งหมด ในแต่ละครั้งนักเรียนจะต้องประชุมปรึกษาหารือ วางแผนงานต่าง ๆ รวมทั้งการแก้ปัญหา ร่วมกัน ซึ่งนักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับวิธีการสอนแบบนี้คงจะเห็นได้จากการสอนในคาบแรก ๆ นั้น บรรยากาศภายในห้องเรียนค่อนข้างสับสน ซุกซน แต่ในคาบต่อ ๆ มา สภาพการเรียนการสอนค่อย ๆ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น เมื่อถึงคาบหลัง ๆ ปรากฏว่านักเรียนสามารถรวมตัวกันได้อย่างรวดเร็ว ใช้เวลาในการเตรียมการน้อยลง มีการแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบอย่างทั่วถึงโดยไม่เกียจคร้าน

อย่างไรก็ตามการพัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบของบุคคลทำได้ค่อนข้างช้า ต้อง

อาศัยระยะเวลาในการปลูกฝังนาน ประกอบกับการทดลองครั้งนี้ใช้เวลาเพียง 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ เท่านั้น ไม่มากพอที่จะทำให้ความรู้สึกรับผิดชอบของนักเรียนทั้งสองกลุ่มต่างกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกรับผิดชอบของเด็กตามอายุของ โจนส์ (Jones. 1960 : 46 - 48) ที่พบว่า เด็กอายุ 11 - 13 ปี เป็นวัยที่มีความรู้สึกรับผิดชอบไม่มากนัก และอยู่ในระยะที่ความรู้สึกรับผิดชอบคงที่หรือพัฒนาได้น้อย

นอกจากนี้ยังมีตัวแปรอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งไม่อาจควบคุมได้ เช่น บทบาทของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งประมวล จิตกินสัน (ประมวล จิตกินสัน 2512 : 7 - 9) ก็ได้กล่าวว่า ครอบครัวมีบทบาทสำคัญที่สุดในการฝึกฝนความรับผิดชอบ

ด้วยสาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าว จึงน่าจะมีผลทำให้ความรู้สึกรับผิดชอบของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

3. ความสนใจทางการเรียน

ผลการทดลองพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบนฏาการ มีความสนใจทางการเรียนแตกต่างจากนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการสอนแบบนฏาการสามารถเร้าความสนใจ กระตุ้นให้นักเรียนรู้สึกอยากร่วมกิจกรรม/การที่ได้มีโอกาสอภิปรายแสดงความคิดเห็นทั้งที่ตนเองได้แสดงบทบาทเองและบทบาทของเพื่อน ทำให้เกิดความเอาใจใส่ติดตามการเรียน การสอนเป็นอย่างดี จึงส่งผลให้กลุ่มทดลองมีความสนใจทางการเรียนภาษาไทยสูงกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมสมัย แสงชัน (สมสมัย แสงชัน 2516 : 70 - 71) ที่พบว่า การแสดงบทบาทสมมุติทำให้นักเรียนมีความสนใจต่อการเรียนภาษาไทยสูงกว่าการสอนตามคู่มือครู นอกจากนี้กระบวนการเรียนการสอนแบบนฏาการนั้น จะต้องมีการอภิปรายผลหลังการแสดงทุกครั้ง เป็นการช่วยให้นักเรียนทราบผลการแสดงของตนเอง ทำให้เกิดกำลังใจ และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ว่าการที่นักเรียนรู้สึกว่าจะมีความสำเร็จใน

การเรียน เป็นเหตุที่จะทำให้นักเรียนมีความสนใจในวิชาที่เรียนมากขึ้น อีกทั้งเป็น
 การเรียนปนการเล่น ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ไปโดยไม่รู้ตัว นับเป็นการผ่อนคลาย
 ความตึงเครียดได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาดังนี้

1.1 การสอนแบบนวัตกรรมการสามารถนำไปใช้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะการสอนแบบนวัตกรรมการ เป็นวิธีสอนที่สามารถสนอง
 ความต้องการของนักเรียนในวัยนี้ และยังช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนไม่ให้
 เคร่งเครียดจนเกินไป

1.2 การสอนแบบนวัตกรรมการนั้นมีความหลากหลาย มีรูปแบบต่าง ๆ
 มากมาย ถ้าครูผู้สอนรู้จักเลือกนำเอานวัตกรรมการในรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ประกอบการจัด
 กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในภาษาไทย
 ที่มุ่งเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารแล้ว ย่อมจะช่วยให้การเรียนภาษาไทยของนักเรียน
 มีความหมายยิ่งขึ้น

1.3 ครูผู้สอนควรนำนวัตกรรมการหลาย ๆ รูปแบบมาสลับสับเปลี่ยนกันไป
 เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียนให้รู้สึกตื่นเต้นและตื่นตัวตลอดเวลา ช่วยให้บรรยากาศ
 การเรียนการสอนดีขึ้น และยังเป็นการลดความซ้ำซากจำเจได้อีกด้วย

1.4 การจัดนวัตกรรมการเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยนั้น ควรคำนึง
 ถึงเวลาและวินัยให้มาก เพราะนักเรียนไทยมักมีจุดอ่อนในเรื่องการตรงต่อเวลาและ
 ขาดวินัย ยิ่งถ้านักเรียนไม่คุ้นเคยกับวิธีการสอนแบบนี้แล้ว ยิ่งจะทำให้เสียเวลามาก
 และการควบคุมชั้นเรียนก็เป็นไปด้วยความยากลำบาก

1.5 การแบ่งกลุ่มทำงานควรจะได้กระจายไปให้ทั่วถึง โดยปกติแล้วนักเรียนที่มีความถนัด กล้าแสดงออกก็มักจะออกมาแสดงเป็นประจำ ถ้าเป็นไปได้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้ทดลองรับบทบาทและหน้าที่ในทุก ๆ ด้าน แม้ว่าบางครั้งจะทำให้ผลงานค่อยไปบ้างก็ควรทำ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ทราบว่า เมื่อรับบทบาทใด ก็ต้องแสดงตามบทบาทนั้น ๆ อย่างดีที่สุด และยังทำให้ทราบความรู้สึกของผู้อื่นเมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ แล้วจะรู้สึกอย่างไร เป็นการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์พร้อมทุกด้าน

1.6 ในขั้นของการอภิปรายผล ครูผู้สอนควรจะต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจวิธีการวิจารณ์ว่า จะต้องมีการติและการชมพร้อมทั้งแสดงเหตุผล และจะต้องให้ผู้ถูกวิจารณ์เข้าใจให้กว้าง รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อจะได้ นำข้อบกพร่องไปปรับปรุงแก้ไขให้ได้ผลงานดียิ่ง ๆ ขึ้นต่อไป และจะต้องถือว่าผลงานแต่ละครั้งจะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย ไม่ควรเอาเด่นเฉพาะตัว จะต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน ถ้าครูผู้สอนสามารถควบคุมให้ชมวนการ เรียนการสอนเป็นไปด้วยความราบรื่นแล้วย่อมจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนมากที่สุด

1.7 การจัดหมู่แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ มักจะมีผู้ที่ไม่ช่วยเหลืองานของกลุ่มเป็นบางส่วน ครูผู้สอนควรหาความเข้าใจกับนักเรียนชี้ให้เห็นถึงผลเสียของการไม่ให้ความร่วมมือ และให้เห็นว่าผลงานค่านานาการนั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือของหมู่คณะ ความสำเร็จเป็นของส่วนรวม ไม่ควรเอาดีเอาเด่นแต่ผู้เดียว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการสอนโดยใช้นาฏการระหว่างโรงเรียนสาธิต กับโรงเรียนมัธยมทั่ว ๆ ไป เพื่อจะได้ทราบว่าวิธีการสอนแบบนาฏการเหมาะสมหรือใช้ได้ผลดีกับโรงเรียนประเภทใด

2.2 ควรศึกษาการสอนแบบนาฏการ โดยมุ่งศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ระดับสติปัญญา ระดับชั้น ความคิดสร้างสรรค์ การเสริมแรง ความคงทนในการเรียนรู้ และการแก้ปัญหา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกื้อกูล ทาสีธี การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีและบุคลิกภาพของบุคคลจากครอบครัว
ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2514, 159 หน้า อักสาเนา
- จันทิมา พรหมโชติกุล การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย สำนักทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 189 หน้า
- จุฬาลักษณ์ โกศลวณิช การสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 โรงเรียน
พลิชยการราชดำเนิน วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 132 หน้า
อักสาเนา
- ชวลิต บุญกั๊ว โครงการเสนอเพื่อจัดทำแผนการประกอบการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับนักศึกษา
ปริญญาตรี สาขาวิชาเอก-โท ภาษาไทย ในวิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง วิทยานิพนธ์
ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 108 หน้า อักสาเนา
- ✓ ขวาล แพทย์กุล เทคนิคการวัดผล ไทยวัฒนาพานิช 2518, 434 หน้า
_____ เทคนิคการเขียนข้อสอบ ครูสภา 2520, 407 หน้า
- ขวาล แพทย์กุล และคนอื่น ๆ หลักสูตรอบรมพิเศษวิชาการวัดผลระยะสั้น สำนักทดสอบ
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2514, 102 หน้า
- ช่อแก้ว โภคย์สุพัตร์ การศึกษามวลสัมพันธ์ทางการเรียนและความสนใจในวิชาภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ที่เรียนโดยวิธีการให้
นักเรียนสอนกันเอง วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2525, 111 หน้า อักสาเนา
- ชะออน ทองส่งโสม เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและความรับผิดชอบ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้และไม่ใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525, 141 หน้า
อักสาเนา

ชูศักดิ์ บุศรา "การสอนภาษาไทยนอกแบบ" สามัญศึกษา หน้า 20 - 22

12 มกราคม 2518

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ โอเคียนสโตร์

2523, 206 หน้า

ชานาญ นิการัตน์ หนังสือเรียนสังคมศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ไทยวัฒนาพานิช

2524, 88 หน้า

ฐะปะนีย์ นาคกรทรรพ การสอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษา ครูสภา 2514, 153 หน้า

เคนดวง พุม giri ศิลปะการละครทางปฏิบัติตอนศิลปะระหว่างการจัดแสดงละคร

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม 2521, 24 หน้า

เต็มศิริ บุญยสิงห์ และเจื้อ สตะเวทิน การละครเพื่อการศึกษ องค์การค่าครูสภา

2526, 266 หน้า

น้อมฤดี จงพยุหะ และคนอื่น ๆ คู่มือการศึกษาจิตวิทยาการศึกษา วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ

2519, 220 หน้า

นิตยา บุญยสิงห์ ความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทย

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2517, 138 หน้า

อค์สำเนา

บุญเหลือ ทองเอี่ยม การใช้สื่อการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคาแหง 2520,

160 หน้า

ประทีน พวงสำลี หลักนาฏศิลป์ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา 2506, 107 หน้า

ประกาศรี สีหาไพ วิธีสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช

กรุงเทพมหานคร 2524, 391 หน้า

ประมวล ลิดคินสัน จิตวิทยาการศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2512, 124 หน้า

ปราณีต สุขอุดม การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประกิตและบุคลิกภาพระหว่างคนไทยกับคนจีน

วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 103 หน้า อค์สำเนา

- ณาคศรี หงส์นาค การเรียนการสอนหลักภาษาไทยในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 114 หน้า อัดสำเนา
- ณงู สุวรรณวงษ์ การทดลองสอนโดยใช้เกมประกอบการสอนในวิชาภาษาไทยกับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 2528, 263 หน้า อัดสำเนา
- ไพกาล วงษ์ศิริ และธีรยุทธ ชัยอินคา "ภาษาพาสุนก" รายงานการสัมมนาการเรียน
การสอนภาษาไทย แผนกมัธยมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 57 หน้า อัดสำเนา
- มัญชรี มุนนาค การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีของปิตามารดา กับบุคลิกลักษณะของเด็ก
ในพระนคร และต่างจังหวัด วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514,
 172 หน้า อัดสำเนา
- มัทนี รัตนิน "ปัญหาการสอนวรรณคดีไทยในปัจจุบัน" เอกสารนิเทศการศึกษา กรมการ
 ศึกษา 2521, 322 หน้า
- บุพา อานันท์สิทธิ์ การศึกษาดูผลการสอนแบบสืบสวนสอบสวน (Active Inquiry)
ในวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีต่อความคิดแบบสอบถาม ความถนัดทางการเรียน และความรู้สึก
รับผิดชอบ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2515,
 140 หน้า อัดสำเนา
- รัชฎี ตฤณารมย์ การเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ในห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนและแบบครูเป็นศูนย์กลาง วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 59 หน้า อัดสำเนา
- ชวน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา ทวีกิจการพิมพ์ 2525,
 287 หน้า
- ละเมียด ลิมอักษร "ประชาธิปไตยในโรงเรียน" ประชาศึกษา 11 : 6 - 16
 มิถุนายน 2517
- วิเชียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิธีวิเคราะห์ข้อสอบ ไทยวัฒนาพานิช 2518,
 153 หน้า

- ศิริอร รัตนอุดม ความเข้าใจในการอ่านและความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โดยใช้การทวนประกอบและไม่ใช้การทวนประกอบ ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 121 หน้า อักสาเนา
- ศึกษาธิการ, กระทรวง คู่มือสำหรับวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น
เล่มหนึ่ง โรงพิมพ์คุรุสภา 2521, 248 หน้า
- คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ม.ปลาย 2524, 111 หน้า
- หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 จงเจริญการพิมพ์ 2520,
 252 หน้า
- สมชาติ ศิริวงศ์ ปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียน
ข้างกลวิทยา กรุงเทพฯ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 74 หน้า
 อักสาเนา
- สมพงษ์ ศิริเจริญ และคนอื่น ๆ คู่มือการใช้สื่อทัศนวัสดุ โครงการพัฒนาการศึกษา
 กระทรวงศึกษาธิการ 2506, 422 หน้า
- สมพล รูปบุชา การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหลักภาษาไทย ด้วยการสอนแบบ
บรรยาย โดยใช้และไม่ใช้เกม และเพลงประกอบการสอน วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 187 หน้า อักสาเนา
- สมศักดิ์ ชำนาญกิจ การใช้บทเพลงประกอบการสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2523, 109 หน้า อักสาเนา
- สมสมัย แข่งขัน ความสนใจในเนื้อหาแบบเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ป. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2516, 127 หน้า
 อักสาเนา
- สว่างจิตต์ บารมีอว ชัย การสอนวรรณคดีไทยวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์
 ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2517, 134 หน้า อักสาเนา
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์ การพัฒนาคุณภาพประชากรไทย แพร่พิทยา 2514, 227 หน้า

- สาธิตี หมายเจริญ โครงการเสนอการจัดนาฏการประกอบการสอนภาษาไทยในระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กษ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 2527, 184 หน้า อัดสำเนา
- สุโท เจริญสุข หลักวิชาการแนะแนวภาคปฏิบัติในโรงเรียน พระนคร แพร่พิทยา 2519,
 496 หน้า
- สุนีย์ สิ้นสุเคราะห์ คู่มือการสอนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงพิมพ์โพธิ์สามต้น 2518
- สุทใจ เหล่าสุนทร การศึกษาเพื่ออาชีพในโรงเรียนชั้นมัธยม เอกสารวิจัยส่วนบุคคล
 ในลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2510, 250 หน้า
- อภิลิทธิ์ วงษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกรับผิดชอบ การปรับตัว และลักษณะ
ความเป็นผู้นำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตเทศบาล
เมืองตาก วิทยานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2517,
 69 หน้า อัดสำเนา
- อมร จิตตะมัย การสำรวจวิธีสอนภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญของ
โรงเรียนในจังหวัดพระนคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514,
 112 หน้า อัดสำเนา
- อมรา ปฐกัญญมูรณ์ การใช้สื่อการสอนแบบละครในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขต
กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 175 หน้า
 อัดสำเนา
- อารี เจริญพจน์ เปรียบเทียบผลการเรียนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอน
แบบศูนย์การเรียนกับการสอนแบบปกติ วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2521, 67 หน้า อัดสำเนา

- Bloom, Benjamin S., and others. Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I : Cognitive Domain. New York : Davis McKay, 1956.
- Browne, C.G. and Thomas S. Cohn. The Study of Leadership. Illinois, The Interstate Printer and Publishers, Inc., 1958. 478 p.
- Cattell, Raymond B. Manual for the Jr.-Sr. High School Personality Questionnaire "HSPQ" Form A. Illinois, The Institute for Personality and Ability Testing, 1963.
- Davis Frederick B. Educational Measurement and Their Interpretation. Belmont, California : Wadsworth, 1964. 422 p.
- Dewey, John. Dictionary of Education. New York, Philosophical Library, 1959. 150 p.
- Fan, Chung - Ten. Item Analysis Table. Princeton, New Jersey, Educational Testing Service, 1952. 32 p.
- Funk and Wagnalls. New Standard Dictionary of the English Language. V.2, New York, Funk and Wagnalls, 1961. 1906 p.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York, McGraw Hill Book Co., 1973. 681 p.
- Hurlock, Elizabeth B. Adolescent Development. New York, McGraw-Hill Book Company, 1955. 590 p.
- Jones, Harold E. Personality Development in Children. Austin University of Texas Press, 1960. 171 p.
- Lawshe, C.H. Principles of Personal Testing. New York, McGraw-Hill Books, Company, 1966. 427 p.
- Maurice, Imhoof. Drama and Language Learning English Teaching Forum. VI (4) : 24 - 26 September - October, 1973.
- Mehrens, William A. and Lehmann Irvin J. Measurement and Evaluation in Education and Psychology. New York, Holt Rinehart and Winston, 1969. 323 p.
- Powell, Marvin. The Psychology of Adolescence. New York, The Bobbs Merrill Company, 1963. 552 p.

Stevick, Earl W. "A Review of Foreign Language Teaching Techniques,"
The Modern Language Journal. 52 : 201 April 1979.

Warren, Howard C. Dictionary of Psychology. p. 141, Boston,
Houghton Mifflin Co., 1934.

המאמר

แผนการสอน

คาบที่ 1 - 2

จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนรู้จักสรุปเนื้อหาและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องพระร่วงสวรรคโลกแล้วนักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของนิทานและตำนานได้
2. เล่าประวัติความเป็นมาของเสภาได้
3. บอกลักษณะวรรณกรรมที่ใช้ในการขับเสภาได้
4. อธิบายลักษณะของกลอนเสภาได้
5. บอกความสำคัญของการไหว้ครูในโอกาสต่าง ๆ ได้

เนื้อหา

1. ประวัติผู้แต่ง
2. ประวัติความเป็นมาของเสภา
3. ลักษณะของกลอนเสภา
4. ลักษณะของนิทานและตำนาน
5. ประเพณีการไหว้ครูในโอกาสต่าง ๆ

สื่อการเรียน

1. เนื้อหาเรื่องพระร่วงสวรรคโลก จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1
2. แถบบันทึกเสียงการอ่านทบทวนองเสนาะ
3. ภาพขอมคาคิน
4. บัตรภาพทศงาน 5 หัวข้อ

การสอนและกิจกรรม

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
<u>ชั้นนำ</u> 1. ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงการขับเสภาเรื่องพระร่วง - สวรรคโลก 2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับพระร่วงที่คนทั่วไปเข้าใจและรู้จัก แล้วโยงเข้าสู่เรื่อง 'พระร่วงสวรรคโลก' <u>ขั้นสอน</u> 1. เตรียมการ 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม 1.2 ครูชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงการอ่านบทสนทนา 1.3 แจกบัตรกำหนดงานซึ่งกำหนดตามเนื้อหา 5 หัวข้อ 1.4 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนร่วมกันในการเตรียมบทสนทนาแบ่งหน้าที่และกำหนดตัวแสดง	<u>ชั้นนำ</u> 1. ให้นักเรียนดูภาพขอมคำคืน 2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับพระร่วงที่คนทั่วไปเข้าใจและรู้จัก แล้วโยงเข้าสู่เรื่อง 'พระร่วงสวรรคโลก' <u>ขั้นสอน</u> 1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม 2. ให้แต่ละกลุ่มอ่านบทสนทนาเรื่องซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้ 2.1 ประวัติผู้แต่ง 2.2 ลักษณะของนิทานและตำนาน 2.3 ประวัติความเป็นมาของเสภา 2.4 ลักษณะของกลอนเสภา 2.5 ประเพณีการไหว้ครูในโอกาสต่าง ๆ

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
2. การแสดง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทสนทนาตามเรื่องที่ได้รับมอบหมายจากบัตรกำหนดงาน โดยใช้เวลาประมาณกลุ่มละ 7 - 8 นาที ระหว่างที่กลุ่มหนึ่งแสดง กลุ่มอื่น ๆ คอยสังเกตการณ์พร้อมทั้งจดบันทึกส่วนดีและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ทั้งที่เกี่ยวกับเนื้อหาและการแสดง เพื่อเป็นหัวข้อในการอภิปรายต่อไป 3. การอภิปรายและสรุปผล ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นทั้งที่เกี่ยวกับเนื้อหาและในด้านการแสดง พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ สำหรับแก้ไขต่อไป <u>ขั้นประเมินผล</u> - สังเกตจากการปรึกษาหารือวางแผนงานร่วมกัน - สังเกตจากการแสดงการอ่านบทสนทนา - สังเกตจากการสนทนาซักถาม ✓ ในระหว่างการสอน	3. ให้แต่ละกลุ่มตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน เพื่อเล่นเกม "ถาม-ตอบ" โดยครูเป็นผู้แจกบัตรกลุ่ม 1, 2, 3, 4 และ 5 <u>กติกาการเล่น</u> - คำถามของแต่ละกลุ่มต้องไม่ซ้ำกัน ถ้าซ้ำต้องมีการเปลี่ยนคำถามใหม่ - คำตอบที่ถูกต้องได้ 2 คะแนน - เริ่มจากกลุ่มที่ 1 เป็นผู้ตั้งคำถามให้กลุ่มที่ 2 ตอบ ถ้าตอบได้และถูกต้องให้ 2 คะแนน ถ้าตอบไม่ได้หรือผิดจะให้โอกาสกลุ่มที่เหลือตอบกลุ่มใดตอบก่อนและถูกต้องจะให้ 1 คะแนน - เมื่อหมดคำถามแรก จะเริ่มคำถามที่ 2 โดยกลุ่มที่ 2 เป็นผู้ถามกลุ่มที่ 3 จะเป็นผู้ตอบ ถ้าตอบได้และถูกต้องจะได้ 2 คะแนน ถ้าตอบไม่ได้หรือตอบผิด จะให้โอกาสกลุ่มที่เหลือตอบ กลุ่มใดตอบได้ก่อนและถูกต้องจะได้ 1 คะแนน

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
	5. จะหมุนเวียนทั้งคำถามไปเรื่อยๆ รวมทั้งสิ้น 3 รอบ 6. กลุ่มใดได้คะแนนสะสมมากที่สุด คือผู้ชนะ <u>หมายเหตุ</u> หากเกิดปัญหาใดในคำตอบให้ครู เป็นผู้ตัดสินชี้ขาด <u>ขั้นสรุป</u> 1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป บทนำเรื่องทั้งหมดอีกครั้ง 2. ครูเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับที่มา ของเรื่อง และบทนำเรื่องให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น <u>ขั้นประเมินผล</u> 1. สังเกตจากการอ่าน 2. สังเกตจากการทำกิจกรรมกลุ่ม 3. สังเกตจากการเล่นเกม "ถาม- ตอบ" 4. สังเกตจากการสนทนาซักถาม ระหว่างการเรียนการสอน

คาบที่ 3 - 4

จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้วิจารณญาณในการอ่านคำานานที่เป็นนثرย่อกรอง เข้าใจเรื่องราวที่อ่าน ตลอดจนอุปนิสัยและบทบาทของตัวละคร

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องพระร่วงสุวรรณคโลกตามที่ครูกำหนดได้แล้วนักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำศัพท์ สำนวน จากเรื่องได้
2. ลาดับเหตุการณ์ในเรื่องได้
3. ตอบคำถามจากเรื่องได้
4. บอกลักษณะนิสัย และบุคลิกของตัวละครในเรื่องได้

เนื้อหา

เรื่องพระร่วงสุวรรณคโลก จากหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1

สื่อการเรียน

1. หนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1
2. แถบบันทึกเสียงการขับเสภาเรื่อง พระร่วงสุวรรณคโลก
3. บัตรกำหนดงาน

การสอนและกิจกรรม

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวภูมิเอกรู
<u>ชั้นนำ</u> 1. ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงการขับเสภาเรื่อง พระร่วงสวรรคโลก ตอนที่กล่าวถึงลักษณะของพระอภัยคามนีแล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของพระอภัยคามนี 2. ซักถามนักเรียนเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของพระอภัยคามนี เพื่อเป็นตัวอย่าง สำหรับการแสดงบทบาท <u>ชั้นสอน</u> 1. เตรียมการ 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม 1.2 ครูชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดง 1.3 แจกบัตรบทบาท ซึ่งแบ่งเนื้อหาดังนี้ กลุ่มที่ 1 พระอภัยราชาครองเมืองหริภุชชัย ออกไปจำกัฏถาวรานาจนได้พบกับนางอุทัย	<u>ชั้นนำ</u> บทวนที่มาของเรื่องจากคาบเรียนที่แล้วและอธิบายถึงแก่นของเพลงไทยที่กำกับอยู่ในเรื่องแล้วจึงโยงเข้าสู่เนื้อเรื่อง "พระร่วงสวรรคโลก" <u>ชั้นสอน</u> 1. ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงการอ่านทำนองเสนาะ เรื่องพระร่วงสวรรคโลก หน้า 33 แล้วให้นักเรียนอ่านเป็นกลุ่มพอรู้ทำนองเพื่อไปฝึกฝนการอ่านด้วยตนเองภายหลัง 2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม แล้วปฏิบัติดังนี้ กลุ่มที่ 1 อ่านเนื้อเรื่องจากหนังสือ หน้า 32 ตั้งแต่พระอภัย (ขับ) จนถึงหน้า 33 นางอุทัย (ชมคางนอ)

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
กลุ่มที่ 2 นางอุทัยให้กำเนิดโอรส แล้วกลับไปเมืองบาดาล นายพรานมาพบ จึงนำไปให้ภรรยาเลี้ยงไว้ กลุ่มที่ 3 พระอภัยราชาสร้างปราสาทเป็นอนุสรณ์แก่นางนาค จนได้พบพระโอรส กลุ่มที่ 4 พระอภัยราชานำโอรสที่เกิดจากนางนาคไปให้พระมเหสีเลี้ยงไว้ กลุ่มที่ 5 พระอภัยราชาส่งโอรสทั้งสองไปครองกรุงศรีสัตนาคนปุต 1.4 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนร่วมกันในการเตรียมบทสำหรับแสดงสด คิดหาทางวางตัวแสดงโดยแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ 2. การแสดง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทตามเรื่องที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้เวลาดูกลุ่มละประมาณ 7 - 8 นาที	กลุ่มที่ 2 อ่านหน้า 35 ตั้งแต่ นางอุทัย (มาย่อง) จนถึงหน้า 37 พระอภัย (โยนดาบ) กลุ่มที่ 3 อ่านหน้า 37 ตั้งแต่พระอภัย และนางอุทัย (ควงพระธาตุ) จนถึงหน้า 40 นายพรานและเมียนายพราน (ขับ) กลุ่มที่ 4 อ่านหน้า 40 ตั้งแต่พระอภัย (ทะเล) จนถึงหน้า 43 พระอภัย (เป็นตลิ่ง) กลุ่มที่ 5 อ่านหน้า 43 ตั้งแต่มเหสี (ขับ) จนถึงหน้า 45 ผู้ขับทั้งหมด (นางนาค) 3, ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปหัวข้อต่อไปนี้ - จบใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน - หาคำศัพท์ สำนวน และ ความหมาย - วิเคราะห์ลักษณะนิสัยตัวละคร - สรุปความรู้และข้อคิดแต่ละตอน 4. ส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมา เสนอผลงานหน้าชั้นกลุ่มละประมาณ 7 - 8 นาที

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
ระหว่างกลุ่มหนึ่งแสดง กลุ่มอื่น ๆ คอยสังเกตการณ์พร้อมทั้งจดบันทึกส่วนดีและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ทั้งที่เกี่ยวกับเนื้อหาและการแสดง เพื่อเป็นหัวข้อในการอภิปรายต่อไป 3. การอภิปรายและสรุปผล ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นทั้งที่เกี่ยวกับเนื้อหา และในด้านการแสดงพร้อมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับแก้ไขต่อไป <u>ขั้นประเมินผล</u> 1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม 2. สังเกตจากการแสดงบทบาท 3. สังเกตจากการสนทนาซักถามในระหว่างการเรียนการสอน	<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปใจความสำคัญของเนื้อเรื่องในแต่ละกลุ่มอีกครั้งโดยช่วยกันเสนอแนะ ข้อดี และข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขจากการรายงาน <u>ขั้นประเมินผล</u> 1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม 2. สังเกตจากการรายงานหน้าชั้น 3. สังเกตจากการสนทนาซักถามในระหว่างการเรียนการสอน

คาบที่ 5 - 6

จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้วิจารณญาณในการอ่านหรือกรอง แล้วสามารถวิจารณ์
บุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของตัวละครตลอดจนความรู้ ข้อคิด และคตินิยมที่แฝงอยู่ใน
เรื่อง

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องพระร่วงสุวรรณคโลกแล้วนักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำศัพท์จาก เรื่องได้
2. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องได้
3. อธิบายบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมของตัวละครได้
4. ประเมินพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องได้
5. อธิบายหลักธรรมที่ปรากฏในเรื่องพระร่วงสุวรรณคโลกได้

เนื้อหา

เรื่องพระร่วงสุวรรณคโลก ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. ลักษณะนิสัยและบุคลิกของตัวละคร
2. หลักธรรมต่าง ๆ ในเรื่องพระร่วงสุวรรณคโลก
3. คำศัพท์ยากที่ปรากฏในเรื่องพระร่วงสุวรรณคโลก

สื่อการสอน

1. เนื้อหาจากหนังสือแบบเรียนภาษาไทย ชุดนักเรียน เล่ม 1
2. บัตรคำศัพท์ (พรหมมิตร คัมภีร์ วิบูลย์ คัสกร สันนิบาต พรหมวิหาร
หรืออุทัย สมัญญา กรรณวิภากร วนาน)
3. บัตรชื่อตัวละคร 5 ชุด (พระยานาค นางนาค พระอภัย มเหสี นายพราน
พระธรรมวงศ์)

การสอนและกิจกรรรม

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
<u>ชั้นนำ</u> ทบทวนเกี่ยวกับคำศัพท์ ลักษณะตัวละคร และหลักธรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่อง เพื่อเตรียมสำหรับ การทนายปริศนาทำทาง <u>ชั้นสอน</u> 1. <u>เตรียมการ</u> 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 6 - 7 คน 1.2 ครูชี้แจงรายละเอียด เกี่ยวกับการเล่นทนายปริศนาทำทาง 1.3 แจกบัตรบทบาท 1.4 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่ม ประชุมวางแผนงานร่วมกัน เตรียมคิด ทำทางไว้ทนายเพื่อน 2. <u>การแสดง</u> ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมาแสดงปริศนาทำทางแล้วให้ เพื่อน ๆ แข่งขันกันทนายเป็นกลุ่มตามที่	<u>ชั้นนำ</u> ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ กับหลักธรรมที่นักเรียนรู้จัก พร้อมทั้งอธิบาย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมนั้น แล้วโยงคำตอบ และความคิดเห็นของ นักเรียนเข้าสู่บทเรียน <u>ชั้นสอน</u> 1. ครูชูบัตรคำศัพท์จากเรื่อง พระร่วงสุวรรณโคโลกให้นักเรียนดู แล้ว ช่วยกันบอกความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ (10 คำ) 2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ย่อย 5 กลุ่ม 3. ให้เวลาแต่ละกลุ่มศึกษา ลักษณะของตัวละครจากเรื่องอีกครั้ง ประมาณ 10 นาที 4. แจกบัตรชื่อตัวละครกลุ่มละ 1 ชุด ประกอบด้วย พระยานาค นางนาค พระอภัย มเหสี นายพราน พระธรรมวงศ์

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
ได้รับมอบหมายจากบัตรกำหนดงาน โดยใช้เวลากลุ่มละ 7 - 8 นาที ระหว่างที่กลุ่มหนึ่งแสดงกลุ่มอื่น ๆ คอยสังเกตการณ์ พร้อมทั้งจดบันทึก ส่วนดีและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ทั้งที่ เกี่ยวกับเนื้อหาและการแสดง เพื่อ เป็นหัวข้อในการอภิปรายต่อไป 3. <u>การอภิปรายและสรุปผล</u> ครูและนักเรียนร่วมกัน อภิปรายแสดงความคิดเห็น ทั้งที่เกี่ยว กับเนื้อเรื่องและในด้านการแสดง แล้ว ช่วยกันสรุปความหมายของคำศัพท์ บุคลิกลักษณะตัวละครในเรื่อง รวมทั้ง ข้อคิดและหลักธรรมอีกครั้ง <u>การประเมินผล</u> - สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม - สังเกตจากการแสดง ปรีศนาทาทาง	5. ครูอ่านคำบรรยายลักษณะตัว ละครให้นักเรียนฟัง แล้วให้แต่ละกลุ่มรับ นำบัตรคำชื่อตัวละครที่ตรงกับคำบรรยาย มาติดบนกระดานในช่องของตน 6. ให้แต่ละกลุ่มเขียนอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อต่อไปนี้ 6.1 หลักธรรมสำหรับนัก ปกครองที่ดีประกอบด้วยอะไรบ้าง เพราะ อะไรจึงต้องมีหลักธรรมนั้น ให้แสดงเหตุผล พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ 6.2 นักเรียนคิดว่าหลักธรรม ใดที่ปฏิบัติแล้วจะทำให้นักเรียนประสบ ความสำเร็จในด้านการเรียนและชีวิตมาก ที่สุด ให้แสดงเหตุผลประกอบ 7. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออก มาแสดงผลงานในข้อ 6 และเหตุผลของ ตนให้กลุ่มอื่น ๆ ฟัง

การสอนแบบนฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
3. สังเกตจากความสนใจ ขณะที่แข่งขันทายปริศนาทาง 4. สังเกตจากการสนทนา ซักถามในระหว่างการเรียนการสอน	<u>ขั้นสรุป</u> 1. ครูและนักเรียนร่วมกัน อภิปรายแสดงความคิดเห็นจากการ :เสนอ ผลงานของกลุ่มต่าง ๆ อีกครั้ง พร้อมทั้ง เสนอแนะขอบปรอง 2. ครูและนักเรียนร่วมกัน อภิปรายเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละคร จากเรื่องเพิ่มเติม <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจากการเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่ม 2. พิจารณาการเสนอผลงาน 3. สังเกตจากการอภิปราย ซักถามระหว่างการเรียนการสอน

คาบที่ 7 - 8

จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจความหมายของสำนวนไทยได้ถูกต้อง

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากที่ได้เรียนเรื่อง "สำนวนไทย" แล้วนักเรียนสามารถ

1. บอกมูลเหตุที่เกิดของสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยได้
2. ยกตัวอย่าง สำนวน สุภาษิต หรือคำพังเพยได้อย่างน้อย 10 สำนวน
3. บอกความหมายของสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยที่นิยมใช้กันทั่วไปได้

เนื้อหา

สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย ที่นิยมใช้กันทั่วไปพร้อมทั้ง ความหมาย

สื่อการสอน

1. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย
2. แถบบันทึกเสียงเพลง "พังเพย"
3. บัตรบทบาท
4. นกหวีด
5. บัตรคำ สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย พร้อมทั้ง ความหมาย
6. แถบประโยค 5 ชุด พร้อมทั้งปากกาสีเมจิก 5 สี

การสอนและกิจกรรม

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
<u>ชั้นนำ</u> - ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงเพลง "ฟังเพย" - ครูกับนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเพลงที่ฟังแล้วโยงเข้าสู่เรื่อง สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย <u>ชั้นสอน</u> <u>เตรียมการ</u> - แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม - ครูอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการทายปริศนาท่าทาง - แจกเอกสารประกอบการสอน เรื่อง สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกสำนวนต่าง ๆ จากเอกสารกลุ่มละ 5 สำนวน โดยแบ่งตามหมวด แล้วช่วยกันคิดท่าทางไว้ทายเพื่อน	<u>ชั้นนำ</u> - ให้นักเรียนดูรูปภาพ แล้วตอบว่าตรงกับสำนวน สุภาษิตหรือคำพังเพยใด - ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาดึงที่มาของสำนวนสุภาษิต และคำพังเพยต่าง ๆ <u>ชั้นสอน</u> - ครูให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย พร้อมทั้งยกตัวอย่างจากบัตรข้อความ ได้แก่ ลูกไก่อยู่ในกำมือ คงเส้นคงวา รักดีห้ามจั่ว รักชั่วห้ามเส้า ชีข่างจับตักแตน ตำนน้ำพริกละลายแม่น้ำ ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น - แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม แล้วแจกเอกสารประกอบการสอน เรื่อง สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย ให้แต่ละกลุ่มศึกษาภายในเวลา 15 นาที

การสอนแบบนากลุ่ม	การสอนตามแนวคู่มือครู
2. <u>การแสดง</u> ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงปริศนาทางของสำนวนที่เลือกไว้ทีละสำนวนโดยเวียนกันทีละกลุ่ม เมื่อครบทุกกลุ่มแล้วก็เริ่มใหม่จนกว่าจะครบทั้ง 5 สำนวน กลุ่มหนึ่งแสดงกลุ่มอื่น ๆ จะทายว่าตรงกับสำนวนใด โดยให้ตัวแทนเขียนลงในแถบประโยคแล้วเอาไปติดตามที่ของคนที่กำหนดให้หน้าชั้น 3. <u>การอธิบายและสรุปผล</u> ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย ที่สำคัญๆ ที่นิยมใช้กันทั่วไปอีกครั้ง รวมทั้งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดง พร้อมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับแก้ไขครั้งต่อไป	3. ให้เล่นเกมแข่งขันกันทายสำนวนสุภาษิต และคำพังเพย โดยครูแจกแถบกระดาษสำหรับเขียนประโยคกลุ่มละ 10 แผ่น พร้อมทั้งสีเมจิกกลุ่มละสี แล้วปฏิบัติดังนี้ ให้ทุกกลุ่มฟังคำถามจากครูซึ่งคำถามที่ครูจะอ่านให้ฟัง จะเป็นความหมายของสำนวนสุภาษิต หรือคำพังเพย แล้วให้นักเรียนเขียนสำนวน สุภาษิตหรือคำพังเพยที่ตรงกับความหมายของสำนวนนั้น ๆ ด้วยสีเมจิก และกระดาษที่แจกให้ แล้วรีบไปติดบนกระดานดำ กลุ่มใดติดก่อนและเขียนถูกต้องจะให้ชอล์ก 1 คะแนน 4. เปลี่ยนเกมทายสำนวนเป็นเกมตอบคำถาม โดยครูจะแจกนกหวีดให้ตัวแทนแต่ละกลุ่ม ๆ ละ 2 คน ที่ออกมาแข่งขัน 1 ตัว

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
<u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจากการวางแผนงานร่วมกัน 2. สังเกตจากการทนายปริศนาทาง 3. สังเกตจากความสนใจขณะที่แข่งขันทนายปริศนาทาง 4. สังเกตจากการสนทนาซักถามและแสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนการสอน	<u>กติกากการเล่นเกม มีดังต่อไปนี้</u> 1. ครูอ่านคำถามซึ่งเป็นส่วนวนสุภาสิต หรือคำพังเพยทีละ 1 คำถาม แล้วให้นักเรียนอธิบายความหมาย ผู้ที่มีสิทธิตอบก่อนคือผู้ที่เป่านกหวีดก่อน 2. กลุ่มที่ตอบได้ถูกต้องพอใจกรรมการและกลุ่มอื่น ๆ จะได้ 1 คะแนน <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความหมายของส่วนวน สุภาสิต และคำพังเพยที่นิยมใช้กันทั่ว ๆ ไปอีกครั้ง <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจากการ เล่นเกม 2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม 3. สังเกตจากการสนทนาซักถามระหว่างการเรียนรู้

คาบที่ 9 - 10

จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนอ่านคำอธิบายที่มาและความหมายของสำนวนไทยด้วยความเข้าใจ และสามารถแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนเรื่อง "ไขภาษา" ไปแล้ว นักเรียนสามารถ

1. สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. อธิบายความหมายของสำนวนต่าง ๆ ที่ปรากฏในเรื่องได้
3. แยกแยะได้ว่าตอนใดเป็นประสบการณ์ของผู้เขียนและตอนใดเป็นนิทาน

อ้างอิง

4. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

คำอธิบายเกี่ยวกับที่มาและความหมายของสำนวนไทยจากหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1

สื่อการสอน

1. หนังสือแบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1
2. รูปภาพสำนวนต่าง ๆ
3. บัตรคำ สำนวนต่าง ๆ
4. บัตรบทบาท

การสอนและกิจกรรม

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวภูมิศรัทธา
<u>ขั้นนำ</u> 1. ให้ดูรูปภาพ ส่วนวนสุภาสิต และคำพังเพย แล้วซักถามกับนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของส่วนวนในภาพ 2. ครูชี้แจงให้นักเรียนทราบว่าคำพูดที่ใช้อยู่ในภาษานั้น ที่ความหมายได้สองนัย คือ ความหมายที่แฝงไว้ให้คิด กับความหมายที่ตรงไปตรงมา ต้องที่ความออกจึงจะเข้าใจ เช่น เข้าตาจน ตาม้าตาเรือ ฯลฯ	<u>ขั้นนำ</u> ครูทบทวนเกี่ยวกับส่วนวนไทยต่าง ๆ ที่เรียนไปเมื่อคาบก่อนแล้วชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจว่าด้วยคำที่ใช้อยู่ในภาษานั้น "ความหมายที่ตรงไปตรงมา กับความหมายที่แฝงไว้ให้คิด ต้องที่ความออกจึงจะเข้าใจ เช่น เข้าตาจน ตาม้าตาเรือ ฯลฯ"
<u>ขั้นสอน</u> 1. <u>เตรียมการ</u> 1.1 แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม 1.2 ครูชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงการอ่านบทสนทนา 1.3 แจกบัตรบทบาทกลุ่มละ 1 หัวข้อ	<u>ขั้นสอน</u> 1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย 6 กลุ่ม 2. ให้แต่ละกลุ่มอ่านเนื้อเรื่องจากหนังสือกลุ่มละ 1 หัวข้อซึ่งอธิบายถึงความหมายและที่มาของส่วนวนไทย (ตาม้าตาเรือ หินเสื้อประจระเข้ เห็นกงจักรเป็นดอกบัว)

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
1.4 ให้แต่ละกลุ่มอ่านหัวข้อตามที่กำหนดไว้ในบัตรบทบาทแล้วแต่งบทสนทนา พร้อมทั้งแบ่งหน้าที่การแสดง 2. <u>การแสดง</u> ให้นักเรียนแสดงการสนทนาตามที่ได้รับมอบหมายจากบัตรบทบาทโดยใช้เวลาดากลุ่มละประมาณ 7 - 8 นาที ระหว่างที่กลุ่มหนึ่งแสดงกลุ่มอื่น ๆ คอยสังเกตการณ์ พร้อมทั้งจดบันทึกส่วนที่ดีและส่วนที่บกพร่องทั้งในด้านที่เกี่ยวกับเนื้อหาและการแสดง เพื่อเป็นหัวข้อในการอภิปรายต่อไป 3. <u>การอภิปรายและสรุปผล</u> ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง แนวคิด เรื่อง และการแสดง พร้อมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับแก้ไขต่อไป	3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปหัวข้อต่อไปนี้ - ใจความสำคัญของเรื่อง - หาคาศัพท์ สำนวน พร้อมทั้งความหมาย - แยกแยะเรื่องที่อ่านว่าตอนใดเป็นประสบการณ์ของผู้แต่งตอนใดเป็นนิทานอ้างอิง - สรุปข้อคิดและคุณธรรมจากเรื่องที่อ่าน 4. ให้ส่งตัวแทนออกมาเสนอผลงานตามที่ได้รับมอบหมายหน้าชั้น โดยใช้เวลากลุ่มละประมาณ 7 - 8 นาที <u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นจากการเสนอผลงานของกลุ่มต่าง ๆ อีกครั้ง พร้อมทั้งข้อเสนอแนะและเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องทั้งที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องและการรายงาน

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวภูมิมือ
<u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 2. สังเกตจากการแสดงบทสนทนา 3. สังเกตจากการซักถามในระหว่างการเรียนการสอน	<u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม 2. สังเกตจากการเสนอผลงานหน้าชั้น 3. สังเกตจากการอภิปรายซักถามในระหว่างการเรียนการสอน

คาบที่ 11 - 12

จุดมุ่งหมายทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความร้อยแก้ว โดยใช้สำนวน สุภาษิตหรือคำพังเพย เป็นชื่อเสียง หรือใช้ประกอบการเขียน

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อได้เรียนเรื่อง "ไวยาธนา" ไปแล้วนักเรียนสามารถ

1. ยกตัวอย่างสำนวน สุภาษิต และคำพังเพยที่นอกเหนือจากบทเรียน ได้อย่างน้อย 10 สำนวน
2. อธิบายความหมายของสำนวน สุภาษิต หรือคำพังเพยที่นิยมใช้กันทั่วไป ได้
3. เขียนนิทานหรือเขียนเรื่องโดยใช้สำนวน สุภาษิต หรือคำพังเพยเป็นชื่อเรื่อง หรือประกอบเรื่อง

สื่อการสอน

1. แบบเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1
2. แผนภูมิตัวอย่างการเขียนเรื่องประกอบสำนวนต่าง ๆ

การสอนและกิจกรรม

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
<u>ขั้นนำ</u> ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับนิทานต่าง ๆ ที่มีคติสอนใจที่	<u>ขั้นนำ</u> 1. ทบทวนเรื่องการเขียนเรื่องประกอบสุภาษิตที่เรียนคาบก่อน

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
นักเรียนเคยอ่านหรือไต่ถามมาแล้วให้ดูแผนผังการแต่งเรื่องโดยใช้สำนวนสุภาพ และคำพังเพยประกอบเพื่อเป็นตัวอย่างให้นักเรียนเขียนต่อไป <u>ชั้นสอน</u> 1. <u>เตรียมการ</u> 1.1 แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม 1.2 ครูอธิบายลักษณะการเขียนเรื่องราวหรือนิทานประกอบสุภาพิตและรายละเอียดเกี่ยวกับการแสดงบทบาท 1.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มประชุมปรึกษารื้อกันในวันข้อต่อไป - เขียนนิทานประกอบสุภาพิตสั้น ๆ กลุ่มละ 1 เรื่อง - กิดทำทาง - วางตัวแสดง - แบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ	2. ให้อูตัวอย่างการเขียนเรื่องประกอบสุภาพิตจากเบณภูมิ <u>ชั้นสอน</u> 1. ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนเรื่องราวต่าง ๆ โดยนำสำนวน สุภาพิต และคำพังเพย มาประกอบให้เหมาะสม 2. ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม แล้วหัดเขียนเรื่องราวประกอบสำนวน สุภาพิต หรือคำพังเพย โดยดูจากรูป (การเขียนจะเป็นลักษณะการออกมาอธิบายหรือนิทานก็ได้) 3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านเรื่องราวที่กลุ่มของตนช่วยกันเขียนให้เพื่อน เพื่อนฟัง

การสอนแบบนาฏการ	การสอนตามแนวคู่มือครู
2. <u>การแสดง</u> ให้นักเรียนแสดงบทบาทจากเรื่องที่แต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งขึ้นที่ละกลุ่ม โดยให้เวลากลุ่มละประมาณ 8 - 10 นาที กลุ่มหนึ่งแสดง กลุ่มอื่นๆคอยสังเกตการณ์ พร้อมทั้งจดบันทึกส่วนที่สนใจหรือข้อบกพร่องไว้สำหรับเป็นหัวข้อในการอภิปรายต่อไป 3. <u>การอภิปรายและสรุป</u> ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องราวที่แต่งขึ้น รวมทั้งการแสดงบทบาท พร้อมทั้งข้อเสนอแนะสำหรับแก้ไขต่อไป <u>การประเมินผล</u> - พิจารณาจากผลงานการเขียนของนักเรียน - สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม - สังเกตจากการแสดงบทบาทของนักเรียน	<u>ขั้นสรุป</u> ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่เสนอในข้อ 3 ถึงข้อดี ข้อบกพร่อง และข้อเสนอแนะสำหรับแก้ไขต่อไป <u>การประเมินผล</u> - พิจารณาจากผลงานการเขียนของนักเรียน - สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม - สังเกตจากการสนทนาซักถามในระหว่างการเรียนการสอน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 40 ข้อ ใช้เวลาทำ 50 นาที
2. แบบทดสอบนี้เป็นคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ซึ่งมีตัวเลือกข้อละ 5 ตัวเลือก คือ ก ข ค ง และ จ
3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องมากที่สุด หรือเหมาะสมที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรนั้นในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดเป็นลักษณะบังคับของกลอนเสภา
 - ก. จานวนคำ 8 คำ และสัมผัสภายในวรรค
 - ข. สัมผัสระหว่างวรรคและจำนวนคำ 7 - 9 คำ
 - ค. สัมผัสในวรรคและสัมผัสระหว่างบท
 - ง. เริ่มด้วยวรรครับและจบด้วยวรรคส่ง
 - จ. ลงท้ายหรือเริ่มต้นด้วยวรรคใดก็ได้
2. "นาค่างจึกลมรื้อฉิวฉิวเฉื่อย แจ้วแจ้วเจื้อยไก่เกริ่นเนินไศล
 ปรกาศพริกสุกปลั่งคังดวงไฟ เสียงเรไรหึ่งร้องกองพงา
 คาประพันธ์ข้างต้นกล่าวถึงธรรมชาติในยามใด
 - ก. ใกล้เคียง
 - ข. ตอนสาย
 - ค. ตอนเย็น
 - ง. ตอนยาคา
 - จ. กลางดึก

3. จงเรียงข้อความต่อไปนี้ให้เป็นกลอนสุภาพที่สมบูรณ์ 1 บท

1. ถ้าหมื่นเรือนเรียนอะไรก็ต้องรู้
2. ถ้าหมื่นทาทำอะไรก็ต้องเป็น
3. ถ้าไม่เล่นหมื่นทำจักจำ เริญ
4. ถ้าหมื่นดูอะไรก็ต้องเห็น

ก. 3 1 2 4

ข. 3 2 1 4

ค. 2 1 3 4

ง. 1 4 2 3

จ. 1 2 3 4

4. จงเติมบทกลอนต่อไปนี้ให้สมบูรณ์และเหมาะสม

"เพียงร่างกาย นั้นคอกเจ้า

ที่พวกเขา ช่วยตัดสิน

.....ใครคนหรือยลยิน

จนรู้สิ้น ที่ควรเป็น"

ก. ภายนอก ยึดมั่น ยากที่คน คือชั่ว

ข. ภายใน ชี้อัด ภายนอก ชั่วดี

ค. ภายนอก ชี้อัด แต่ภายใน ชั่วดี

ง. ที่เห็น ชี้อัด ยากที่คน รูปร่าง

จ. หลอนหลอก ยึดมั่น ยากที่มี ชั่วดี

คำชี้แจง : จงอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 5 - 6

"เทวดาทุกทิศต่างคิดคร่ำม คนยืนนามตัวแข็งแรงแสงชน
กระหังยักษ์ยอมกลัวทั่วทุกคน ฤทธิรณลือจบทุกหนไป

5. ข้อความข้างต้นหมายถึงผู้ใด
 - ก. พระนารายณ์
 - ข. พระร่วง
 - ค. พระยานคร
 - ง. พระอภัยราชา
 - จ. พระธรรมวงศ์
6. ข้อใดมีความหมายตรงข้ามกับ "คร้าม"
 - ก. กลาหาญ
 - ข. ทอสู
 - ค. เก่งกาจ
 - ง. เขี้ยมหาญ
 - จ. หวั่นเกรง
7. ข้อใดแสดงว่าพระอภัยคานนี้เป็นกษัตริย์ที่ดี
 - ก. พระกมลเลื่อมใสในไตรรัตน์
 - ข. เจริญงานในถ้ำทำเป็นนิจ
 - ค. ตักอวรณ์เพลินงานบานถึ
 - ง. ราชธรรมประจักษ์พระสันดาน
 - จ. วิเวกจำศีลมั่นนิรันดร
8. ขรรค์ข้อใดที่พระอภัยราชาไม่ได้ประทานให้แก่โอรสทั้งสองก่อนที่จะไปครองกรุงศรีสัตนาละย์
 - ก. ขรรค์ดาเลื่องต่างเป็นภัย
 - ข. ถือไม้เท้าสองอันให้มันไว้
 - ค. ทาหน้าให้ให้มีสีพักตรา
 - ง. คมนุรุเจ้าคนายให้หอบชิด
 - จ. ถือขลุ่ยคลิบสามตามคัมภีร์

9. "เสด็จออกอุณัฏฐ์" คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงผู้ใด
- ช่างไม้
 - ช่างปูน
 - ช่างปั้น
 - ช่างทอง
 - ช่างแกะสลัก
10. คากัพท์ในข้อใดต่างไปจากพวก
- สิงขร
 - กิริณทร
 - สุรกานต์
 - ไกล
 - บรรพต
11. ผู้แต่งเรื่องไซภาษามีจุดมุ่งหมายในการแต่งอย่างไร
- เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
 - บันทึกความรู้และข้อคิดที่ผู้แต่งประสบมา
 - เป็นเครื่องมือในการสอนจริยธรรม
 - เฉลยปัญหาทางภาษาให้เข้าใจตรงกัน
 - อธิบายความหมายของสำนวนและภาษิตโบราณ
12. จากเรื่องไซภาษากคนไทยมีลักษณะตรงข้ามกับข้อใด
- ความขยันขันแข็งในการเก็บออมจากการทำมาหากิน
 - เอารัดเอาเปรียบต่อคนไทยด้วยกัน
 - มีความรักพวกพ้องและเผ่าพันธุ์
 - เคร่งครัดในประเพณีและระเบียบ
 - มีความรักและภักดีต่อแผ่นดิน

13. "หม้อรัฐอุปการ" หมายถึงอะไร
- การช่วยเหลือราชการแผ่นดิน
 - เงินบำรุงแผ่นดินเก็บจากชายทุกคน
 - เงินบำรุงแผ่นดินเก็บจากประชาชนทั่วไป
 - เงินสงเคราะห์ประชาชนเก็บจากผู้มีรายได้น้อย
 - เงินบำรุงราชการแผ่นดินเก็บจากชายที่ไม่เป็นทหาร
14. การกระทำข้อใดตรงข้ามกับสำนวน "ตาขาวสารกรอกหม้อ"
- จิวรีกเสื่อผ้าใส่วันละชุด
 - แจวคูหนึ่งสือสอบวันทอวัน
 - จอยขายขนมเฉพาะปลายเคียน
 - จองเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัยตั้งแต่ต้นปี
 - แจวทาการบ้านเฉพาะที่ครูกำหนดให้ส่งพรุ่งนี้
15. บุคคลประเภทใดมีลักษณะตรงข้ามกับลักษณะ "ตาขาวสารกรอกหม้อ"
- หาเช้ากินค่ำ
 - สันหลังยาว
 - จับแพะชนแกะ
 - ผัดวันประกันพรุ่ง
 - เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน
16. ลักษณะใดแสดงว่า "เห็นกงจักรเป็นดอกบัว"
- แดงหนีไปคูหนึ่ง
 - ขาวอกขาวเพื่อซื้อรองเท้าสเก็ต
 - รุ่งชอบแต่งตัวเกินฐานะของตน
 - ชมไม่พอใจที่พ่อเป็นคนขายชวด
 - แขกดูบุญที่เพราะเพื่อนชว!

17. คนที่กระทำในลักษณะ "เห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง" จะเป็นอย่างไร
- ขากจน
 - หมดตัว
 - หนี้สินรุงรัง
 - สังคมไม่ยอมรับ
 - ขาดความเชื่อถือ
18. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดที่ไว้อย่างไม่เป็นสำนวน
- ชายเป็นคนปากหวาน
 - เมื่อเป็นไข้จะรู้ลึกปากขมิ
 - ใคร ๆ ก็ว่า แคง เป็นคนปากมาก
 - คนปากเบามักจะทำให้เกิดผลเสีย
 - ศักดิ์ไค้ชื่อว่าเป็นคนปากหนักประจำห้อง
19. ปฏิบัติตัวอย่างไรจึงได้ชื่อว่ามี "hiri-โอตฺตปะ"
- นายแกะเลี้ยงไก่ชนไว้อย่างพินยอม
 - น.ส.ลิ้ม ชอบดอกไม้ที่สวนลุมพินีจึงเค็ดมาปักแจกัน
 - ค.ช.คา ส่งสารหาที่เขาทำให้มันซาหัก จึงเอามันไปเลี้ยงไว้
 - นายทุยหลงรัก น.ส.ทอง แต่ทองห้ามใจเพราะเขาแต่งงานแล้ว
 - ค.ช. หนอยหยิบเงินจากกระเป๋าคูณแม่ก่อนแล้วบอกที่หลังเสมอ
20. ข้อใดที่แสดงว่ากรุงศรีสัตนาลัยมีการติดต่อกับต่างประเทศ
- พระบารุงทหารให้ชาญกล้า
 - ชาติโกศลชิตญกไมตรีก็สนิทนา
 - พระช่วยเหลือมรรคาพากวานิช
 - ให้ทการชุกคลองคลองไปมา
 - เหล่าอรินทร์ไม่กล่าวมากกล่าวลาย

21. เรื่องพระร่วงสวรรคโลก ให้ข้อคิดด้านใดมากที่สุด
- ความกตัญญู
 - การอบรมสั่งสอน
 - อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์
 - ความรักของพ่อแม่
 - คุณธรรมของผู้นำ
22. จากข้อความที่ว่า "คนกนพาลพาลไปหาผิด คนบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล" เราใช้หลักสัปปริยธรรมข้อใดในการเลือกคบเพื่อน
- ขันมัญญตา
 - กาลัญญตา
 - มัททัญญตา
 - อิตถัญญตา
 - ปุคคลัญญตา
23. การเขียนเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจตามที่ต้องการต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องใดมากที่สุด
- สำนวนภาษา
 - ศิลปการใช้ภาษา
 - การสะกดการันต์
 - ลายมือในการเขียน
 - จุดประสงค์การเขียน

คำชี้แจง : ใช้คำตอบต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 23 - 26

- ใช้คำากวม
- ใช้คำฟุ่มเฟือย
- ใช้คำนิคความหมาย
- ใช้คำนิคหลักภาษา
- ถ้าไม่มีข้อบกพร่อง

24. เชอรู้สึกมีความยินดีปรีดาปราโมทย์
25. เขาถูกเชิญให้ไปเป็นประธานในพิธีไหว้ครู
26. นายจุกดื่มสุราเมามายจนสิ้นชีวิตจิตใจ
- ข้อ 27 - 28 ควรเติมข้อความใดลงในช่องว่างจึงจะเหมาะสม
27. เขาได้รับความว่าเป็นคน ทองาน
- ก. บุกเบิก
- ข. บุกมัน
- ค. บำป็น
- ง. ปักป็น
- จ. บากมัน
28. ดินกับพันยอมจะมีวัน กันเสมอ
- ก. กระทบกระเทียบ
- ข. กระทบกระทั่ง
- ค. กระทบกระเทือน
- ง. ทะเลาะวิวาท
- จ. สันตะเพื่อน

คำชี้แจง : อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29

"ถ้าท่านมีความพอดี
ท่านจะเป็นเศรษฐีในเรือนยาจก
ถ้าท่านมีแต่ความงก
ท่านจะเป็นยาจกในเรือนเศรษฐี"

29. ข้อความข้างต้นนี้กล่าวในลักษณะใด

- ก. คำชี้แจง
- ข. คำแนะนำ
- ค. คำชักชวน
- ง. คำตักเตือน
- จ. คำเปรียบเทียบ

คำชี้แจง : อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 30 - 31

1. โดยทั่วไปครอบครัวหมายถึงสามี ภรรยา และบุตร
2. ครอบครัวหนึ่งอาจมีมากหรือน้อยก็ได้
3. ครอบครัวอาจกินความไปถึงบุคคลที่อยู่รวมกันจะโดยฐานะใดก็ตามอีกด้วย
4. คำว่าครอบครัวจึงเป็นการรวมที่หมายถึงสังคมย่อยน้อยสังคมหนึ่ง

30. ควรเริ่มต้นเรื่องนี้ด้วยข้อความใด

- ก. ข้อความที่ 1
- ข. ข้อความที่ 2
- ค. ข้อความที่ 3
- ง. ข้อความที่ 4
- จ. เริ่มได้ทุกข้อ

31. ข้อใดเรียงลำดับข้อความข้างต้นได้ถูกต้อง

- ก. 1 2 3 4
- ข. 1 3 2 4
- ค. 3 1 2 4
- ง. 4 3 1 2
- จ. 2 1 3 4

คำชี้แจง : อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 32

1. คำพูดที่จริงเกินไปตรงเกินไป อาจกลายเป็นภัยแก่ผู้พูดได้
2. การพูดจริงด้วยท่วงท่าที่สุภาพย่อมทำให้ผู้ฟังเห็นคุณค่าของการพูดจริงของเราภายหลัง
3. ผู้ฟังคงไม่ชอบและอาจหาเรื่องทะเลาะวิวาทหาเรา
4. การพูดจริงไม่จำเป็นจะต้องพูดแบบขวานผ่าซาก เพื่อตีหรือทำลาย

32. ข้อใดเรียงข้อความได้ถูกต้อง

- ก. 1 2 3 4
- ข. 1 4 3 2
- ค. 3 1 2 4
- ง. 4 3 1 2
- จ. 2 1 3 4

33. วิธีใดช่วยการอภิปรายทรงประเพณีมากที่สุด

- ก. สรุปทุกครั้งให้ผู้อภิปรายจบไปคนหนึ่ง ๆ
- ข. เขียนประเด็นที่สำคัญแจ้งให้ผู้อภิปรายทราบล่วงหน้า
- ค. ผู้อภิปรายใช้สิทธิสั่งให้ผู้อภิปรายพูดให้เข้าประเด็น
- ง. ผู้ดำเนินการอภิปรายให้สิทธิสั่งให้ผู้เข้าอภิปรายพูดให้เข้าประเด็น
- จ. ผู้ดำเนินการหรือสมาชิกที่ร่วมอภิปรายชี้ประเด็นที่กำลังพูดให้เด่นชัด

34. ข้อใดมีใช้วิธีการพูดที่ดี

- ก. กล่าวพูดสนับสนุนหรือคัดค้าน
- ข. แสดงท่าทางประกอบการพูดตลอดเวลา
- ค. ใช้ถ้อยคำสุภาพหลีกเลี่ยงการขัดแย้งที่รุนแรง
- ง. แสดงเหตุผลหรือข้ออ้างอิงหลักฐานในการพูดเสมอ
- จ. พยายามแสดงความคิดเห็นให้มากที่สุดในเวลาที่กำหนด

35. ข้อใดเข้าลักษณะการอภิปรายมากที่สุด
- ฉันไม่เห็นด้วยกับข้อความที่คุณพูดมาทั้งหมด
 - คุณครับ พุคใช้เหตุผลน้อยครับ
 - พูดอย่างนั้นมันก็ไม่ถูกนา
 - ไม่จริง ยังไงฉันก็ไม่เชื่อความคิดเห็นของคุณเด็ดขาด
 - ฉันมีความเห็นว่าห้องประชุมควรทาสีอ่อนจะเหมาะกว่า เพราะจะทำให้ห้องดูสว่างและกว้างขึ้น
36. สิ่งใดที่ไม่ควรทำเลยในขณะที่พูด
- การหาทางประกอบการพูด
 - เมื่ออายุผู้ฟังให้สวมแว่นตา
 - เพื่อแสดงความรู้ควรใช้ศัพท์วิชาการ
 - ใส่อารมณ์ในน้ำเสียงเพื่อเร้าความสนใจ
 - ถ้าไม่กล้าสบตาผู้ฟังให้มองไปข้างหน้า
37. ข้อใดใช้คำพูดได้เหมาะสม
- ข้าพเจ้าตกใจมากเมื่อได้รับการทบทวนให้มาพูดในวันนี้
 - ข้าพเจ้าพูดในวันนี้ เพราะสมาคมของเราอยู่ในขั้นวิกฤตแล้ว
 - การพูดในวันนี้คงไม่ใช่ว่าที่ควร เพราะข้าพเจ้าไม่มีเวลาเตรียมตัว
 - เรื่องที่ท่านถามเป็นเรื่องที่น่าสนใจและขณะนี้ข้าพเจ้าก็ติดตามอยู่
 - ข้าพเจ้ามาพูดก็เพราะเราอยู่รวมในนาวา ซึ่งไม่รู้ว่าจะดับปางลงเมื่อใด
- คำชี้แจง : ให้คำตอบต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 38 - 40
- พูดแสดงข้อเท็จจริง
 - พูดแสดงความคิดเห็น
 - พูดวิพากษ์วิจารณ์

38. หลังจากถูกพวกมิชชันนารีพู่โจมโดยไม่มีการขั้ตขวางเมื่อปลายเดือนก่อน ทารวจได้เพิ่มกำลังอารักขาหมู่บ้านสุดุดค้อย่างกวคหัน
39. บัดนี้ขอรับรองว่าปัญหาเรื่องโจรกรรมจะไม่มีอย่างแนนอน สมาชิกหมู่บ้านสุดุดค้อยจะอยู่อย่างสงบสุขและปลอดภัย
40. ความเฉลียวฉลาดกับความสุชนนั้นไม่ใช่ของคู่กัน คนที่ป้สติปัญหาดีกลับมีความสุชนน้อยกว่าคนที่ป้สติปัญหาคำค้วยช้าไปอาจเป็นเพราะคนฉลาดมีความรู้เรื่องที่จะทำให้เกิดความทุกข์ไ้มากกว่า คนฉลาดคนนั้นมักเป็นคนอ่อนไหวและประสาทเครียด

ทางการเรียน)

ตามต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่า สนใจมากที่สุด สนใจมาก
น้อยที่สุด เมื่อนักเรียนตัดสินใจได้แล้ว ให้ทำเครื่องหมาย ✓

ตรงกับความต้องการของนักเรียน

	ข้อความ	สนใจ มากที่สุด	สนใจ มาก	ไม่ สนใจ	สนใจ น้อย	สนใจ น้อย ที่สุด
๐	เล่นทายปัญหาภาษาไทย		✓			
๐๐	ติดตามการแข่งขันตอบปัญหาทางภาษาไทย	✓				

แบบสอบถามทั้งหมด 20 ข้อ ขอให้นักเรียนทำทุกข้อ คำตอบของนักเรียนไม่มีผิด
หรือถูก นักเรียนมีอิสระเต็มที่ในการตอบ และคำตอบของนักเรียนไม่มีผลต่อการเรียนของ
นักเรียนแต่อย่างใด

แบบสอบถามความสนใจที่มีต่อวิชาภาษาไทย

ข้อที่	ข้อความ	สนใจ มากที่สุด	สนใจ มาก	ไม่ แน่ใจ	สนใจ น้อย	สนใจ น้อย ที่สุด
1	เล่นทายปัญหาภาษาไทย					
2	ติดตามการแข่งขันตอบปัญหาทางภาษาไทย					
3	ติดตามการอ่านตำราวิชาภาษาไทยที่ออกใหม่					
4	อ่านวารสารที่เกี่ยวกับภาษาไทย					
5	อ่านหนังสือต่าง ๆ ในวิชาภาษาไทย					
6	อ่านตำราเรียนวิชาภาษาไทยล่วงหน้าก่อนเรียน เรื่องนั้น ๆ					
7	ค้นคว้าหาความรู้ในวิชาภาษาไทยเพิ่มจากที่ครู สอนไว้					
8	จัดป้ายนิเทศวิชาภาษาไทย					
9	เข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมภาษาไทย					
10	ช่วยสอนและตอบคำถามปัญหาภาษาไทยให้กับ เพื่อน ๆ หรือน้อง ๆ					
11	ดูรายการโทรทัศน์ทุกรายการที่ให้ความรู้ เกี่ยวกับภาษาไทย					
12	นำเอาปัญหาภาษาไทยไปถามครูหรือผู้รู้					
13	ศึกษาวิธีการคิดและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับ วิชาภาษาไทย					

ข้อที่	ข้อความ	สนใจ มากที่สุด	สนใจ มาก	ไม่ สนใจ	สนใจ น้อย	สนใจ น้อย ที่สุด
14	ออกวารสารภาษาไทยเป็นรายเดือนใน โรงเรียน					
15	เขียนบรรยายภาพเป็นภาษาไทยทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรอง					
16	เวลาว่างเขียนกลอนหรือบทกวีสั้น ๆ					
17	ติดตามอ่านบทกวีสั้น ๆ ในวารสารเสมอ					
18	นอกเวลาเรียนจะศึกษาเรื่องต่าง ๆ ทาง ภาษาไทย					
19	อ่านบทความต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษาไทย ในวารสารและหนังสือพิมพ์					
20	ติดตามการ"แข่งขันโต้วาที โต้วาที กลอนสด ลักวาท					

แบบสอบถาม (ความรับผิดชอบทางการเรียน)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านแบบสอบถามต่อไปนี้ แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใด
ช่องหนึ่งที่เห็นว่าตรงกับความคิดเห็นและความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
(1)	ก่อนเข้าห้องเรียนจะเตรียมอุปกรณ์การเรียน พร้อมทุกครั้ง	✓				

แบบสอบถามความรับผิดชอบ

ข้อที่	ข้อความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	ก่อนเข้าห้องเรียนจะเตรียมอุปกรณ์การเรียน พร้อมทุกครั้ง					
2	ก่อนเข้าเรียนจะเตรียมบทเรียนก่อนทุกครั้ง					
3	จะอ่านหนังสือเมื่อครูสั่งให้อ่านเท่านั้น					
4	เมื่อถึงเวลาเรียนจะเรียนเต็มที่และเมื่อถึง เวลาเล่นก็จะเล่นเต็มที่					

ข้อที่	ข้อความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
5	ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเสมอ					
6	จะคัดค้านการส่งงานถ้าครูผู้สอนใจดี					
7	การเข้าเรียนสายเป็น เรื่องปกติเสียแล้ว					
8	มีน้อยครั้งที่ทำงานส่งไม่ตรงกับเวลาที่กำหนด					
9	เวลาทำงานกลุ่มมักจะทำให้เป็นหน้าที่ของเพื่อน					
	เพราะตนเอง ไม่มีความสามารถ					
10	ก่อนสอบทุกครั้งจะเตรียมตัวอ่านหนังสือ					
	อย่างเต็มที่					
11	ทำงานเต็มที่เมื่อทำงานร่วมกับคนอื่น					
12	เมื่อขาดเรียนจะติดตามบทเรียนเสมอ					
13	เมื่อผลสอบออกมาไม่ดีจะเร่งปรับปรุง					
	การเรียนเพื่อให้ดีขึ้น					
14	ไม่เคยขาดประชุมเลยถ้าเป็นเรื่อง					
	เกี่ยวกับงานกลุ่ม					
15	ทำงานทุกอย่างที่เป็นหน้าที่					
16	มักจะหลีกเลี่ยงกิจกรรมในบทเรียนที่					
	ไม่ชอบหรือไม่สนใจ					
17	ไม่เคยลัดครั้งที่จะละเลยในงานที่ได้รับมอบหมาย					
18	จะทำงานที่ได้รับมอบหมายทุกครั้งแต่จะดีหรือไม่					
	ไม่สนใจ					
19	ไม่ว่าเป็นหัวหน้ากลุ่มหรือผู้ร่วมงานก็จะทำงาน					
	อย่างเต็มความสามารถเสมอ					
20	จะให้ความสนใจในขณะเรียนทุกวิชา ไม่ว่า					
	จะชอบหรือไม่ก็ตาม					